

Naročnina mesečno 25 Din, za izdajstvo 40 Din — nedeljska izdaja celotno 40 Din, za izdajstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljubljana št. 10650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2999

Domače stvari

Redko kdaj je bila v zgodovini doba, da bi ljudje tako pogosto prihajali v zadrego, kako bi spravili svoje ravnanje v sklad s svojimi notranjim prepričanjem, kakor se to godi dandanes. Nikdar morda ni bila tolikšna umetnost, ostati značajan, zvest načelom ter sam sebi in se vendar pravilno znajti tudi sredi časa in razmer, ki se hitro spreminjajo. Po eni strani se vsak resen človek zaveda, da zvestoba tradiciji ne sme iti tako daleč, da bi sličila trmoglavosti, zaostalosti, nesposobnosti za doseganje novih dejstev, — nasprotno pa je slepo ustrežanje javnemu mnenju, hlastovito plavanje s trenutnimi tokovi običajna moda ljudi, ki so brez značaja, ki spretno obračajo plašč po vetru in jim je koristolovstvo edino merilo v življenju.

Sicer lahko nastanejo razmere, kjer sv. pismo samo svetuje previdnost kaže in odsvetuje plavati proti toku (Sir 4. 32), toda so zopet stvari, ki zahtevajo od človeka pričevanja tudi za ceno največjih žrtv. Gotovo je, da se značajan človek v bistvenih rečeh nikdar ne bo prilagodil zgolj radi videza, le radi strahu pred svetom. So stvari v našem življenju, kjer ni mogoče za vsako ceno puščati v dvomju naše okolice. Nič ne demoralizira bolj človeške družbe, kakor zavest, da ni značajeve, da ni nikogar več, ki bi si upal stati za svojimi načeli tudi tedaj, ko zahtevajo žrtve.

Res pa je, da so ekstremi v prilagodovanju zapeljivi. Če govorimo bolj konkretno in vzamemo v vidik zgolj javno družabno življenje, bomo to opazili zlasti v dobah, ko se pogosto menjajo režimi in oblasti. Ze samo po sebi navda vsak preobrat v vodstvu politike ljudi, ki so kakorkoli politično ali gospodarsko odvisni, z veliko nesigurnostjo. Zato je kaj umljivo, da mnogi, ki se boje za službo in kruh, takoj od prvega trenutka dalje nimajo drugega teženja, kakor da se z mnogoterimi izrazi popolne vdanosti in pripravljenosti in pripravljenosti obvarujejo škode, ki bi jih v drugem slučaju utegnili zadeti. Do tu je še vse prav. Toda zelo mnogi gredo dalje. Nezačudenjivo samo z izrazi udanosti do novih oblastnikov se skrbno trudijo, da kar moč hitro in neopazeno spletoje čez svoje prejšnje mišljenje mrežo pozabljenja in se celo prizadevajo, da bi vzbudili vtis, kakor da so vedno tako mislili in delali, kakor so namenili novih oblastnikov ali stranke, ki je prišla na oblast. Občinstvu se potem nudijo večsili naravnost bolestan prizor, ki so posledica od kraja zmehčanih hrbtenic. Toda med vsemi so najhujši tisti, ki skušajo svoje novo »prepričanje« prebiti v najčistejši zelotizem za »nove ideale« in ki mislijo, da je njih glavna naloga, da denuncirajo in sramote vse tiste, s katerimi so še včeraj sedeli pri isti skledi in jim prisegali neomajno zvestobo.

Takšne levitve, žal niso preveč redek slučaj, zlasti kjer se čisto menjajo politični režimi. Vendar pa ti posebno »pametni« in »okretni« vselej le ne pridejo na svoj račun. Kajti, med tem ko vsak dostojen človek občuti spoštovanje do moža, ki je radi svojega takšnega ali takšnega prepričanja vzel nase trpljenje, večsili velike materialne in duševne muke, ne le za sebe, ampak pogosto tudi za svojo nedolžno ženo in otroke, pa okretni, o katerih govorimo, kljub silinstemu preoblikovanju ne najdejo vselej milosti v očeh novih gospodov. Izgubili niso le položaja, ampak tudi dostojanstvo in čast in so vsem za sramoto. Vsak pameten oblastnik mora vedeti, da niso najslabši tisti, ki se ne obračajo po vetru trenutne konjunkturo in se ne rešujejo z divjimi skoki v nove stranke.

Človek, ki svoje včerajšnje prepričanje vrže od sebe kakor umazano srajco, tak človek je moralno gotovo manj vreden in mu je težko zaupati. Organizacija pa, kateri je na tem, da zbira okrog sebe ljudi brez karakterja, ali ki jih sili k izdajstvu njihovih načel in jih za to izdajstvo celo nagraduje, takšna organizirana družba bo pa obstala le dotlej, dokler bo svojim pripadnikom nudila polno skledo. S klasičnim, pa vendar domaćim zgledom nam to potrjuje pravkar v pomem razsudu se nahajajoča Jugoslovenska nacionalna stranka. Tisti, ki so pred tremi leti iz vseh strank drli v Uzunovičevu Jugoslovensko nacionalno stranko, niso storili tega radi svojega jugoslovanstva, ampak radi koristi, ki jih jim je članstvo v tej stranki nudilo. Danes pa, ko je stranka izgubila oblast, jo vsi še mnogo hitreje zapuščajajo in se že trudijo, da bi dokazali svoj alibi. Kadar smo koga prisilili, da je radi koristi, ki mu jo nudimo, izdal svoje prepričanje, bodimo le uverjeni, da bo izdal tudi nas tisti hip, ko pri nas ne bo ničesar več našel ali mu bo kdo drugi ponudil višjo ceno. Narod postane prav za prav vreden lastnega spoštovanja in tudi, da ga spoštujejo drugi, šele tedaj, ko je iz svoje srede iztrebil čim bolj korenito takšne koristolovce ali pa jih vsaj reducirjal na najmanjše število.

Seveda bi tudi v tem pogledu utegnili biti pavšalno obsojanje krivično. Značaji so bili vedno redko sejani. Dandanes pa je še celo mnoge upognila gospodarska stiska. V naših dneh je velika večina ljudi gospodarsko bolj odvisna, kakor pa je to božja volja. Vsak dan znova so postavljeni pred bridko izbiro, da se prodajo ali pa postanejo mučenici. In ker zlasti v političnih razmerah in homatijah ni vedno mogoča tako docela jasna sodba, da bi obveljala v duši, omahnejo ljudje pač tja, kjer trenutno pričakujejo več koristi. Kdo bi si upal prvi vreči kamen na ponižanega in slabotnega, ki je podlegel pod težkimi skrbmi za sebe in svoje in morda še pod težjimi duševnimi mukami? Kjer vlada pravo spoštovanje človekovega dostojanstva in človekove osebnosti, do takšnih notranjih konfliktov sploh ne more priti.

Zopet pa ni beda in gospodarska odvisnost kriva vse neznačajnosti naših dni. Še

Pravosodni minister Kojić o načrtih vlade

„Sodnike treba osvoboditi vplivov politike in protekcije“

Belgrad, 15. febr. AA. Minister za pravosodje dr. Dragutin Kojić je sprejel danes popoldne v svojem kabinetu častnike, ki so ga prišli prositi, da jim pove, ali ima kakšne namere glede reform in obnove v pravosodni stroki. Minister dr. Kojić je ostal dalj časa v razgovoru s častniki ter jim je dal pri tej priliki vsa potrebna pojasnila. Med drugim je minister izjavil:

Pravica se deli in ne plača

Za zdaj vam lahko na kratko povem samo to, da bodo v skladu s programom kraljevske vlade o poenostavljenju in pocenitvi na področju državne uprave sploh o čemer govori vladna deklaracija, moja prizadevanja usmerjena k doseganju čim večje ekspeditivnosti, poenostavljenju in znižanju stroškov v pravosodju. Znano vam je, da ima naš narod pregovor, ki se popolnoma sklada z modernim pojmovanjem vloge pravosodja v dobro organizirani državni skupnosti: »Pravica se deli in ne plača.« Če se pravica deli, pa to deljenje ne more biti ne po-časno, ne komplicirano, ne zvezano z velikimi izdatki tistih, ki zahtevajo pravico in pravilno izvajanje zakonov.

V vrsti »krupov«, ki jih mislim v ta namen izdati, naj zamenjam našejem samo te:

1. Poenostavljenje kazenskega sodnega postopka, v kolikor je to mogoče uredbodavnim ptoim (člen 63 in 64 finančnega zakona za leto 1934/35); to pomeni doseči čim hitrejšo in pravičnejše delo po sodiščih in čim manjše stroške za državo in za stranke. Imenoval sem komisijo, sestavljeno iz naših najavtoritativnejših pravnikov (vseučiliških profesorjev, sodnikov najvišjih sodišč itd.), ki mi je že izdelala načrt take uredbe. Ta uredba je zdaj pri meni, da jo dopolnim in pregledam.

Da se pa takoj, ne da bi čakali na učinek nameravane uredbe, pospeši predhodni postopek v kazenskem postopku in prepreči odlaganje glavnih razprav, sem poslal okrožnico predsednikom apelacijskih sodišč in višjim državnim tožilstvom z indikacijami, kako naj ravna, da se ta cilj doseže.

Vprašanje notariev

2. Kadar se govori o znižanju izdatkov v zvezi s pravosodjem, se vselej vsiljuje vprašanje notarstva, ali ga je treba ukiniti, ali pa ohraniti v tistih krajih naše domovine, kjer obstoji. To vprašanje je zdaj predmet nujnih in resnih študijev in presoj v pravosodnem ministristvu.

3. Ministrski svet je že na moj predlog sprejel na podlagi člena 64 finančnega zakona za l. 1934/35 uredbo u ustanavljanju računskih inspektoratov v pravosodnem ministristvu. Ti inspektorati imajo nalogo vršiti čim uspešneje kontrolo računске službe pri okrožnih in okrajnih sodiščih, pri kazenskih in stičnih zavodih, da se onemogočijo zlorabe, ki so bile doslej možne pri teh ustanovah.

Lahko vam pripomnim tudi to, da je v svrhu čim hitrejšega in racionalnejšega dela na sodiščih deloma že izvršena, deloma pa izvršujem novo razdelitev sodnega osebja. V tistih sodiščih, kjer to osebje ni bilo zadostno glede na njihovo teritorialno pristojnost, sem ga povečal, kjer ga je bilo pre-

Dunajska vremenska napoved: Čez dan južno vreme do višine 1000 m. Hitre spremembe oblačnosti. Od časa do časa padavine, posebno v severnih Alpah.

Zahteva mohamedancev v Indiji:

Nova država - Pakistan

Ako bi Anglija z zvezno ustavo dala premoč Hindujcem

London, 15. febr. c. Reuter poroba iz Bombaya, da mohamedanci v Indiji niso zadovoljni z angleškim predlogom o prenosu Indije v zvezno državo. Mohamedancev se je polastilo, tako pravi poročilo, veliko razburjenje, ker so svoje dni pristali na to, da pridejo sedaj pod upravo budističnih hindujcev. Mohamedansko gibanje je postalo tako močno, da so postale oblasti nanj pozorne. Mohamedanci so namreč javili angleškemu podkralju, da bodo ustanovili v primeru, da Velika Britanija prepuusti Indijo nadvladi hindujcev, svojo lastno državo pod imenom »Pakistan«, ki bi obsegala

več je morda kriv materializem, ki ceni vse življenje izključno le po uspehu. Morala uspeha mu je izključna morala. Za to so vsa sredstva dobra in vsa pota ravna. Jasno je, da v takem ozračju ni mesta ne za vest ne za značaj.

Lepi značaji se vzgajajo edinole tam, kjer je velika ljubezen do resnice in pravice in kjer je človeku dane dovolj svobode, da se prostovoljno opredeljuje za dobro in pravo: tam, kjer moč stoji v službi pravice in ne daje sama sebe v oboževanje. Nič ni za značajne ljudi bolj značilno, kakor da imajo pogum, da se zavzemajo za pravico tudi tedaj, ko je brez moči in veljave in se ne vklonejo iz bojazljivosti ali koristolovstva pred silo, ki ni pravična. Zato se značajni ljudje tudi ne pulijo za trenutnimi uspehi, zlasti,

več, pa zmanjšal. Pri tem niveliranju sem gledal in bom gledal, da bodo v tistih krajih, kjer so univerze in druge visoke šole, takšni nameštenci in uradniki sodne stroke, ki imajo otroke za šolanje na univerzi in visoki šoli, manjše kraje je pa treba ohraniti mladim ljudem, posebno tistim, ki še niso prav nič služili v manjših krajih med ljudstvom, oziroma zunaj velikih središč.

Obnova sodne stroke

Obnova sodne stroke in negovanje njenega naraščaja je prav tako nujna, če naj se naše sodstvo dvigne na tisto višino, ki je potrebna za popolno sodno neodvisnost, kakršno določata člena 100 in 101 naše ustave, ki bo avtomatski nastopila dne 3. septembra 1936 na podlagi določb člena 119 ustave. Dokler ta trenutek ne nastopi, je treba naš sodni stroki dati moralno neodvisnost in jo osvoboditi vseh mogočih vplivov politike, protekcije itd. V ta namen sem izdal več ukrepov in po tej poti bom korakal tudi v bodoče.

Pravosodna palača

Lahko vam povem še to, da mislim, da je skrajni čas, da dobi naše pravosodje v naši prestolnici svojo palačo, kakor jo imajo vse evropske prestolnice. Zato sem se pred nekaj dnevi obrnil na prestolniško mestno poglavarstvo s prošnjo, da odstopi pravosodnemu ministristvu brezplačno potrebno zemljišče, kjer naj se ta palača zgradi. Upanje imam, da bo poglavarstvo tej želji ugodilo. Ker razpolaga pravosodni ministristvo s potrebnimi denarnimi sredstvi, bom v najkrajšem času razpisal tudi natečaj za izdelavo načrtov tega poslopja, ki naj bo

Evropa v paklih Nemški odgovor

Nemčija se po lisjaško izvija vsem odgovornostim

Pariz, 15. februarja. c. Francosko zunanje ministristvo je nocoj ob 7 zapadnoevropskega časa objavilo vsebino nemškega odgovora na vabilo angleške in francoske vlade, ki je bilo dostavljeno 8. februarja letos. Zunanji minister Laval je sam razdelil častnikarjem že tipkane strani nemškega odgovora, ki je zelo kratek in je v marsičem presenetil. Odgovor nemške vlade se glasi:

Nemška vlada se popolnoma strinja z angleško in francosko vlado v želji, da bi bilo s sklenjenimi pogodbami okrepljeno delo za mir in tako ustvarjene nove garancije zanj, ker je to tudi v interesu Nemčije. Nemška vlada je srečna, da izjavi, da je možna iskrena izmena misli o vseh političnih vprašanjih. To je dokazano v vabilu, ki sta ga naslovili na Nemčijo vladi Nj. Vel. kralja Jurija V. in pa vlada Francije. Nemčija obljublja, da bo vestno in podrobno proučila vse probleme evropske politike, kakor tudi vse, kar ji je bilo »poročeno v londonskem komuniqueju. To zahteva varnost Nemčije, posebno še zato, ker je Nemčija država v središču Evrope.

Nemčija bo posebno pozorno proučila vse, kar-ko preprečiti tekmovalstvo v oboroževanju. Prepričana je, da je to mogoče doseči samo tako, da se

Pravosodni minister dr. Dragutin Kojić

ne samo v kras prestolnici, temveč naj tudi simbolično predstavlja lepoto in višino pravosodja v naši državi.

Ni treba, da bi posebej naglasil, da bo zidava te palače pripomogla, čeprav v skromnih mejah, k izvedbi programa kraljevske vlade o izvršitvi javnih del in s tem pripomogla tudi k oživiljenju narodnega gospodarstva.

s svobodnimi pogodbami v popolni enakopravnosti lahko v tem oziru kaj doseže.

Letalski pakt sprejme

Nemška vlada jemlje z velikim zadovoljstvom na znanje predloge londonskega komuniqueja, ki govori o obrambi proti napadam iz zraka. Nemčija želi, da bi do skupne pogodbe proti tem napadom prišlo v najkrajšem času. To bi bila pogodba, ki bi zagotovila pomoč tistemu, ki bi bil nenadoma napaden iz zraka. Nemčija je pripravljena, da da v ta namen na razpolago vse svoje zračne sile. Tako želi, da se v svobodnih pogajanjih o potih in sredstvih sklene taka pogodba.

Vse druge pakle pa z zavijanjem besed - odklanja

Nemška vlada je mišljenja, da pogajanja med preveč pogajalci, ki bi bila nezadostno pripravljena, ne morejo privedi do koristnih zaključkov (s tem odklanja vzhodni in podonavski pakt). Vse te težave bi morale biti odstranjene že pred zaključkom vseh pogodb, tako tudi zračne pogodbe. Preden bi se Nemčija mogla udeleževati takih pogajanj, želi, da se razčisti v posebnih pogajaljih vse podrobnosti za vsako državo posebej. Nemčija je srečna, da lahko izmenja svoje misli z angleško in francosko vlado. Tudi za sklenitev zračne pogodbe bi bila spo-čuna, da olajša in omogoči rešitev drugih evropskih problemov med ostalimi državami.

Končno izraža nemška vlada željo, da naj bi angleška vlada sedaj, ko se je sporazumela s francosko vlado, stopila v neposredna pogajanja tudi še z nemško vlado posebno glede vprašanja vzhodnega pakta. Neposredna pogajanja med nemško in angleško vlado bi brez dvoma mnogo pripomogla k popolnemu razčiščenju o nekaterih točkah, glede katerih Nemčija želi podrobnejših pojasnil. Na ta način bi letalska pogodba, ki jo nemška vlada z veseljem sprejema, bila začetek za rešitev vseh evropskih problemov.

*

Kardinal Andrieux umrl

Bordeaux, 15. februarja. AA. Davi ob pol 1 je preminul tukajšnji nadškof kardinal Andrieux, star 86 let. Kardinal Andrieux je postal poseben znan, ko je na pobudo papeža Pija XI. začel odločno načelni boj proti rojalistični stranki »Action Française«, ki je veliko število najbolj odlične katoliške mladine pod pretežno policijskih ciljev zavajala v čisto pogansko državo in družboslovje. Njegova zaslug je, da je po dolgih hudih bojih ta nevarnost bila pravočasno odstranjena. Njegov naslednik bo najbrže sedanji lurski škof mgr. Gerlier.

Vsak Francoz - plinsko masko

Pariz, 15. februarja. TG. Francoski finančni minister Germain-Martin je predložil v parlamentu zakonski predlog, s katerim se vlada pooblašča, da zgradi po vsej Franciji podzemeljska zavetišča proti zračnim napadom, ki se jih naj poslužuje civilno prebivalstvo. Nadalje bi vlada nabavila za slehernega državljana posebno plinsko masko iz istih razlogov. Pravijo, da bo zakon sprejet.

Snežni zameti, mraz ...

Atene, 15. febr. b. Iz Epira poročajo o strašnih snežnih zametih in mrazu. Nekaj gorskih vasi je popolnoma odrezanih od ostalega sveta in zasutih z 9 metrov visokim snegom. †

Neprijetno, a resnično . . .

Jugoslovanska nacionalna stranka drav-
ake banovine je vsekakor zanimiv političen po-
jav. Stara liberalna stranka je bila vsaj solidna
tvorba, ki je s ponosom nosila svoje ime in ni
ekrivala svoje barve in svojega prepričanja, da
si je v dejanskem življenju večkrat ravnala v
nasprotju z njim — na primer, ko je iz sovra-
štva do klerikalcev sklenila zvezo z Nemci in
jim dala koncesije na škodo slovenskega na-
roda. Drugače pa mladoliberalci, ki so nasledo-
vali narodno napredno stranko. Ti neprestano
prebravljajo in preplešujejo svojo grupo in
menjajo njeno firmo, kakor zahteva moda in
korist; bolj je podobna trgovskemu podjetju
nego politični stranki. Odkar se je brez časti
in slave zrušil prejšnji režim, v katerem so, ka-
kor »Jutro« pravi, nosili zastavo nesebičnega
jugoslovenstva, ne mislijo nič drugega, kakor
to, kako bi zabrisali preteklih pet let svojega
delovanja za narod v vladah »jugoslovenske
nacionalne stranke« in prešli z novo zastavo in
v novem kostumu v tabor g. Jevtiča. In tako vi-
dimo, kako v »Jutrovi« člankih po polovici
JNS režima čedalje bolj izginja ime »jugoslo-
venske nacionalne stranke« in mora napraviti
prostor »nacionalni fronti«, kakor so se mla-
doliberalci sedaj menda že v šestih ali sedmih pre-
krstili, odkar tiho in naporno, kakor se sami
hvalijo, delajo za narod in državo.

Zato bivšim JNS nikakor ni prijetno, če se
v javnosti preveč spominja na njihova pošto-
jannarska politična formacija, ki je zapustila
za seboj samo strah in razdejanie ter razma-
jane državne finance, ki jih bo treba dolgo
zdraviti, preden si bodo opomogle od ekoroda
smrtonosnih udarcev, ki so jih morale pretrpeti
za bivšega režima. Zastavonoše tega režima bi
najrajši videli, da bi se sploh nič več v javnosti
ne imenoval. Zato se je »Jutro« močno razbu-
rilo, ko smo ga spomnili na gospodarsko kata-
strofo, v katero nas je speljal bivši režim, in se
trudi dokazati, kako zelo nemoralna in nekr-
ščanska da je ta naša metoda — da namreč
obujamo stvari in dejstva, o katerih bi bivša
JNS dravske banovine želela, da bi se izročila
večni pozabi. Žalibog ji te usluge ne moremo
narediti, ker delovanje in nedelovanje bivše
JNS na gospodarskem polju preveč kriči in boli
prizadeto krščansko prebivalstvo. »Jutro« se
ekusa izgovarjati, da se je gospodarska sve-
tovna kriza, ki se je začela kazati predvsem
v padanju cen, pojavila že leta 1928, ko je bil
dr. Korošec na vladi, in da so takrat cene pa-
dale v še znatnejši izmeri nego pozneje — da
bi se torej moralo kritično stanje našega go-
spodarstva postaviti na konto vlade dr. Korošca,
ako bi ga ne bilo treba pripisovati splošni krizi
svetovnega gospodarstva. Za našo gospodarsko
stisko torej ni kriva JNS, kakor je ni kriv dr.
Korošec, ampak svetoven gospodarski padec.

Glasiilo bivše JNS, sedaj »nacionalne fron-
te«, skuša debato poriniti na drug tir, kakor vi-
dimo. Mi nismo govorili o svetovni gospodarski
krizi, ki se kajpak izdejskuje tudi pri nas, am-
pak v tem, kaj je storil bivši JNS režim, ki je
vladal haš v dobi, ko je ta kriza dosegla svoj
vrhunec, da jo omili, da začne proti njej pa-
metno borbo po načrtu in pripravi gospodarsko
ozdravljenje. To je vprašanje, na katero je tre-
ba odgovoriti. Odgovor pa ni težak, saj je treba
poslušati samo naše gospodarske kroge in sicer
iz srede same JNS, kaj je bivši režim v tem po-
gledu storil. Nič drugega ko to, da je dosledno
sabotiral vsak predlog gospodarskih krogov,
kakor naj bi se kriza zdravila, v čemer se je
predvsem odlikoval eden najodličnejših članov
bivše JNS, takratni finančni minister Grgorje-
vič in njegov vsemogoči pomočnik, ki nista
imela za omiljenje finančne stiske nobenega
drugega sredstva, kakor navijanje davčnega vi-
jaka do take mere, da sta gospodarsko stanje
prebivalstva poslabšala do maksimuma! In kaj
je JNS dravske banovine spričo tega storila?
Dosledno in soglasno je glasovala za vse Grgor-
jevičeve proračune in zavračala vse predloge
iz srede slovenskih gospodarskih krogov, ki so
merili na temeljito ozdravljenje, da bi ne prišel
g. Grgorjevič in z njim vse slavni JNS režim
v zadrego. Prvo režim, potem šele vse drugo,
slovensko in državno gospodarstvo in ljudska
stiskal to je bilo geslo onih, ki so na vladnem
položaju tiho in naporno delali za narodo. . . .
Spominjamo se nadalje, kako je bil v parla-
mentu stavljen predlog, naj se ustanovi Gospo-
darski svet, ki naj sporazumno z vlado rešuje
gospodarsko krizo, pa je vlada oziroma takrat-
ni trgovinski minister v njenem imenu izjavil,
da naj se mesto izrpnne debate stvar obravnava
nujnostno, to se pravi, v največji naglici, nakar
se je sicer predlog sprejel, potem pa v vladi
tiho pokopal — zakaj? Gospodarski svet sploh
ni zagledal belega dneva in krizo je reševal
dalje g. Grgorjevič, tako da je davkoplačevalce
milo sedel v davčni stiskalnici, dokler se ni
usmilil sedanji režim. In tako dalje — čemu bi
vse naštevali, ko je pa treba samo prelistati
glasilo naših gospodarskih krogov pa strokovna
stanovska glasila, kjer so prizadeti s pretresli-
vimi barvami slikali obupni položaj našega tr-
govca, kmeta in delavca, dočim si je režim pred
temi kriki mašil obe ušesi in izdal nekaj na-
redb, a katerimi je popolnoma uničil kredit na-
ših produktivnih stanov, še bolj razmajal naše
denarstvo in prevrnil vse dozdaj veljavne prav-
ne pojme.

Mielimo, da ni v nasprotju z vsemi krščan-
skimi in moralnimi načeli — kakor meni »Ju-
tro« — če takozvano »nacionalno fronto« v drav-
ski banovini na to spominamo.

Iz notranje politike

Kdo voli?

Do 22. februarja je čas vlagati pritožbe proti
nepravilnostim v volivnem imeniku. Vsak volivec
se v občinskem uradu lahko prepriča, ali je vpisan
v volivni imenik. Kdo ima volilno pravico? V
smislu čl. 55 ustave ima volilno pravico vsak
jugoslovanski državljani, ki je dopolnil 21. leto.
Aktivni častniki, podčastniki in vojniki pod za-
stavo ne morejo voliti, tudi izvoljeni ne morejo
biti, pač pa imajo volilno pravico vojni uradniki.
Volilne pravice nimajo: obsojeni na robijo, strogi
zapor in zapor daljši kakor 1 leto, dokler ne za-
dobijo svojih pravic, tisti, ki so izgubili častne pra-
vice — dokler traja ta zguba, — ljudje pod ste-
čajem, pod varstvom ter obsojeni na zgubo vo-
lilnega prava zaradi volivnih krivic.

V smislu čl. 57 ustave je lahko izvoljen za po-
slanca samo tisti, ki ima volilno pravico ne glede
na to, ali je vpisan v imenik ali ne. Mora biti
jugoslovanski državljani; ako je državljani po pri-
rojenju, mora biti vsaj 10 let nastanjen v Jugo-
slaviji. Kandidat mora dopolniti 30. leto za časa
volitev. Govoriti in pisati mora narodni jezik.

Stališče naših Slovkov

V Novem Sadu se je pod predsedstvom dr. Ja-
na Bulika sestala Matica slovaška. V društvu so
organizirani Slovaki, ki žive v Jugoslaviji. Po raz-
pravi o stališču, ki ga naj Slovaki zavzamejo pri
volitvah, je bila objavljena naslednja resolucija:
»Jugoslovanski Slovaki smatrajo Jugoslavijo za
svojo narodno državo, v državno-pravni in politi-
čnem pogledu se čutijo popolne Jugoslovane,
prav tako kakor Jugoslovani po jeziku. Zaradi tega
ne morejo imeti nikakih posebnih političnih name-
nov in idealov, pač pa imajo samo tiste, kakor
ostali Jugoslovani. Kot etnični del češkoslovaškega
naroda se jugoslovanski Slovaki lahko organizirajo
posebej samo na kulturni podlagi, a v nobenem
primeru ne na politični. Glede na bližnje volitve
ne dovoljujejo jugoslovanski Slovaki nikakega, niti
aktivnega, niti pasivnega, posebnega političnega na-
stopa Slovkov kot Slovkov; lahko nastopijo sa-
mo kot jugoslovanski državljani. Pri volitvah naj se
vsak Slovaki odloči kot polnopraven jugoslovanski
državljan in dober Slovan po svojem najboljšem
prepričanju in po krajevnih interesih ter naj ima
pri tem v vidu v prvi vrsti blagor naše Jugoslavije
in jugoslovanskega naroda.

Stališče Nemcev

Glede na vest, ki so jo priobčili nekateri listi,
da je »Schwäbisch-deutscher Kulturbund« sklenil
kandidirati na vladni listi, je »Deutsches Volks-
blatt«, osrednje glasilo Nemcev v Jugoslaviji, pri-
občilo popravek. List zanika, da bi bil »Schwä-
bisch-deutscher Kulturbund« politična organizaci-
ja; zato ne more glede volitev zavzeti nikakega
stališča. Kulturbund izključuje vsako politično
udeleževanje. Zato se Kulturbund ne vtiča v poli-
tične zadeve in ne bo vplival na svoje člane v ni-
kakem smislu. List dostavlja, da bi radi nekateri
podtaknili Kulturbundu politično udeleževanje, da
bi ga lažje ugonobili.

TUDI UČITELJI HOČEJO PARLAMENTNO ZASTOPSTVO

»Učiteljski tovariši« priobčjuje v zadnji številki
uvodnik pod naslovom »Učiteljsko bodi mesto tu-
di v parlamentu«. Pisec zahteva za učiteljsvo last-
no zastopstvo v vseh javnih in zakonodajnih kor-
poracijah. Ko gre za usodo šolstva, učiteljsva in
narodne prosvete, naj bo dana tudi učitelju be-
seda. Danes se mora v smislu zakona učitelj ude-
leževati tudi izven šole. To delo izven šole se
tudi ocenjuje. Učiteljsvo se tega dela ni branilo,
toda zato pa zahteva moralno priznanje. Učitelj je
bil doslej le za delavca, ravnatelj so mu tudi priznali,
da je delo dobro. »a danes postavljamo zahteva,

da bo učiteljsvo tudi svojem ustvarjajočemu delu
med narodom primerno zastopano povsod, ter od-
ločajo o šolstvu in prosveti.« Zato naj učiteljsvo
dobi svoje zastopnike tudi v parlamentu. List po-
roča na drugem mestu, da je učiteljskemu pred-
stavnstvu neki minister izjavil, da je njegova
želja, naj bi bilo v parlamentu več učiteljev kakor
doslej.

Število volivcev v Belgradu bo po vseh po-
datkih nižje, kakor število volivcev v Zagrebu. V
Zagrebu bo volilo okoli 60.000 ljudi, v Belgradu
pa okoli 55.000. Zagreb bo imel torej največ vo-
livcev v Jugoslaviji.

Razstava katoliškega tiska bo proti koncu
tega meseca v Bos. Brodu. Privedi jo križarsko
bratstvo v Bos. Brodu. Razstavljeni bodo vsi ka-
toliški listi v Jugoslaviji, na razstavi bo tudi po-
seben oddelek za inozemski tisk.

Knez-namestnik Pavle v vojno-geografskem zavodu

Belgrad, 15. februarja. m. Nj. kralj. Vis. knez-
namestnik Pavel si je danes dopoldne ogledal
vojno-geografski inštitut. V njegovem spremstvu
je prišel v ta inštitut tudi prvi adjutant dvora, ge-
neral Antič. V tej naši dobro urejeni vojni ustanovi
je ostal knez-namestnik Pavel celo uro ter se je za-
nimal za delovanje tega inštituta.

Veterinarski zavod v Ljubljani

Belgrad, 15. febr. m. Kakor znano je
mestna občina ljubljanska odstopila 2500
kvadratnih metrov zemljišča za zgraditev
novega veterinarsko-bakteriološkega zavoda
v Ljubljani. Da bi se lahko čimprej pričelo
z gradnjo tega za Ljubljano prepotrebne
zavoda, je prispele v Belgrad ravnatelj tega
zavoda dr. Leo Hrihar, da bi v kmetijskem
ministrstvu izposloval vsaj nekaj za grad-
njo tega zavoda potrebnih kreditov.

Konferenca denarnih zavodov

Novi Sad, 15. februarja. m. V nedeljo, 15. fe-
bruarja, bo tukaj konferenca vseh denarnih za-
vodov iz vse države. Na konferenci bodo razpravljali
o stanju naših denarnih zavodov ter se bo ob kon-
cu sprejela tudi tozadevna resolucija radi sanacije
naših denarnih zavodov in bo potem poslana pri-
stojnemu ministarstvu.

Odlikovanja

Belgrad, 15. febr. m. S kraljevim uka-
zom so odlikovani za podnoro, ki so jo izka-
zali člani društva Rdečega križa pri polpi-
ranju siromašnih in brezposelnih delavcev,
slednji funkcionarji Rdečega križa: z redom
sv. Save 3. vrste dr. Viljem Krejčič, odvetnik
iz Ljubljane in predsednik občnega odbora
Rdečega križa v Ljubljani, Josip Ve-
ster, prosvetni inspektor v pok. in podpred-
sednik občnega odbora Rdečega križa. Z
redom sv. Save 5. vrste privatni uradnik R.
Kotnik iz Guštanjana, Anton Jagodič, pisar-
niški ravnatelj v p. in skladniški občnega
odboru Rdečega križa v Ljubljani, Ivanka
Senica, žena trgovca v Soštanju, članica in
blaginjičarka krajevnega odbora Rdečega
križa, Josip Mežek, knjigovodja hranilnice
in blaginjičarka občnega odbora Rdečega križa
v Ljubljani, dr. Rihard Boštanj, banški
zdravnik in ustanovitelj krajevnega odbora
Rdečega križa v Ljubljani, Franc Kobalj,
profesor in član krajevnega odbora Rdečega
križa v Ljubljani.

Z zlato kolajno za državljanske zasluge
je bila odlikovana Marija Grašič, trgovka v
Pristavi, predsednica krajevnega odbora
Rdečega križa v Polhovem gradu.

S tem ukazom je razveljavljen ukaz z
dne 9. marca 1933.

Flandina minirajo

ker se je udeležil sv. maše v Notre Dame

Pariz, 15. februarja. c. V francoski notranji po-
litiki se obeta začetek nove dobe strankarske pre-
prijetosti. Že dalje časa se je v klubskih prostorih
in na hodnikih zbornice usvajalo nerazpoloženje
proti Flandini vladi. Na hodnikih parlamenta so
se zopet pojavljale sumljive osebnosti tistih kro-
gov, ki so povzročile brezglavo klanje na dan
6. februarja lanskega leta. Daladier in njegovi pri-
jatelji so zadnji čas kratkomalo opuščali vse delo
v parlamentu. Te dni pa so se predstavniki franco-
skega framasonstva zopet začeli vračati v zbor-
nico in šušljati o vsem mogočem, da bi pripravili
padec Flandinove vlade. Največji greh ministr-
skega predsednika Flandina je bil, da se je na dan
6. februarja v pariški katedrali Notre Dame
udeležil svečane maše-zadužnice za žrtvami lan-
skega pokolja na trgu de la Concorde.

Neki bivši državni podtajnik Daladierove vlade
je šel celo tako daleč, da je Flandina na hodni-
kih parlamenta ustavil in ga nahrnil, češ, zakaj
hodi kot predsednik republikanske vlade možariti
k pariškemu kardinalu. Flandin pa mu je prav tako
glasno odgovoril, da je šel k sveti maši zato, ker je
sam hotel, drugi pa zato, ker je to v interesu fran-
coske narodne politike, in tretji, ker je to tudi
v interesu tistih, ki jih mora sedaj kriti.

Ko se je za ta incident izvedelo, so framason-
ski člani francoskega parlamenta sprejeli Flandi-
nove besede za veliko žalitev. Zato so začeli na
vse kripke intrigrirati v radikalnem klubu, da bi
izolirali Herriota in potegnili večino kluba za se-

boj, da bi se izrekel za vlado levčarskega kar-
tela, ki si ga sedaj framasonerija zopet želi. Za-
vedati se je namreč treba, da bodo prihodnje leto
spomladi volitve v parlament. Te volitve pa hoče
na vsak način voditi zopet francoska framasone-
rija, da prepreči, da se ne bi v volivni borbi iz-
rabile vse njene zadnje umazanije proti njej. Da pa
doseže ta cilj, ji je potrebno, da vrže vlado, ki ji
načeljuje Flandin, še pred jesenjo, da bi tako nova
vlada mogla z vse framasonsko zaščito zapluti v
volivno borbo.

Prvi poskus napada se je že začel danes. Toda
komunisti so izrabili manevre levčarjev in vao
debatu o brezposelnosti zaobrili tako, da jim ra-
dikali nikakor niso mogli slediti. Vendar pa je
proti socialistični interpelaciji, ki je hotela zdru-
žiti kartel proti vladi, Flandin moral postaviti
vprašanje zaupnice, ki je okoli vlade zbrala še zelo
veliko večino 444 glasov proti 124 glasovom. Ven-
dar pa se levčarski framasoni ne smatrajo za te-
pene. Tega se tudi Flandin sam zaveda, saj mu je
še prav dobro v spominu, da je prišel na oblast
samo po milosti prav istih framasonov, ki ga sedaj
izpodirajo. Tedaj se je Flandin odcepil od Tar-
dieuja, da bi se lahko odzval framasoneriji, ki mu
je ponudila mesto predsednika vlade. Prav gotovo
pa je, da se bo sedaj moral kmalu umakniti, ker
stopa v ospredje zmeraj bolj osebnost Tardieuja,
ki je edini odločni nasprotnik politike levčar-
skega kartela.

Italijansko-abetesinski spor

Hladen curek iz Abesinije

Italija se je že premislila in ne nastopa več tako bojevit

Rim, 15. februarja. b. Neposredna Italijansko-
abetesinska pogajanja so se že pričela in se bodo na-
daljevala, kakor se zatrjuje, s posredovanjem britan-
ske vlade z najboljšimi izgladi za uspeh, se-
veda, če medtem ne izbruhnejo nove sovražnosti
na abesinsko-italijanski meji v Afriki, ki bi lahko
še bolj zaostrele italijansko-abetesinske odnose. Trdi
se, da zaenkrat ni mnogo izgledov, da bi se poga-
janja kaj kmalu končala. Italijanski vladni krogi
so zelo rezervirani in ne dajejo nobenih izjav, niti
informacij glede italijansko-abetesinskih pogajanj.
Fašistični tisk samo ponatkuje vesti in komentar-
je nekaterih francoskih in britanskih listov. O po-
ložaju v Abesiniji in o namerah abesinske vlade
objavlja tisk samo one vesti, ki jih dobiva iz Lon-
dona. Zanimivo je, da italijanski listi niti sestanka
med zunanjim ministrom Suvichom in odpravni-
kom poslov tukajšnjega abesinskega poslanstva ni-
so omenili, temveč so šele danes ponatistili vest
agencije Reuter, da je na tem sestanku Suvich iz-
javil, da želi Italija urediti vsa sporna vprašanja z
Abesinijo v duhu vzajemnega zaupanja in pomi-
ritve, ter da je Suvich ob tej priliki tudi dobil
nova jamstva, da abesinska vlada nima nobenih so-
vražnih namer proti Italiji, temveč želi tako ona,
kakor tudi Italija, da se vsi spori na prijateljski
način uredijo. Brez komentarja je objavljena vest
agencije Reuter, da je italijanski poslanik v Lon-
donu Grandi obvestil zunanjega ministra sira Joh-

na Simona, da je Italija izvršila delno mobilizacijo
svojih rezervnih čet le iz opreznosti, ki pa je iz-
ključno obmejnega značaja. Enako se v poročilu
Reuterja navaja, da italijanske čete v Eritreji niso
prešle na abesinsko področje — tako je izjavila
italijanska vlada angleškemu zunanjemu ministru
sir Johnu Simonu — in da italijanska vlada tudi
nima namena zasesti kak del abesinskega področja.

V zvezi z gornjo izjavo italijanske vlade je sir
John Simon v poslanski zbornici tudi lahko izjavil,
da italijanska vlada ne namerava storiti nobenega
vojne pohoda proti Abesiniji, temveč da hoče v
neposrednih pogajanjih z abesinsko vlado urediti
obstoječe spore in je radi tega že dala točna na-
vodila svojemu poslaniku v Addis Abebi za nade-
ljevanje razgovorov. Eventuelna posredovalna akci-
ja od strani Francije in Anglije na podlagi britan-
sko-francosko-italijanske pogodbe o vzajemnem
konzultiranju, ki je bila sklenjena leta 1906 in se
nanaša na vsa vprašanja, ki se tičejo omenjenih
treh držav na abesinskem področju, bi bila po
mnenju Italije mnogo boljša, kakor pa, da se vsi
spori predložijo Zvezi narodov. Procedura, ki jo do-
loča trojni kapel (Britanija-Francija-Italija), ne iz-
ključuje enakopravnega sodelovanja Abesinije pri
reševanju vprašanj, ki se tičejo Abesinije. To po-
veduro bi bilo torej priporočati pred ono Zvezo na-
rodov, ki bi jo morala izvajati v slučaju prisilne
intervencije Italije v Abesiniji.

Idejno trenje nemškega lašizma

Narodni socializem - viteški red

Državni uradnik lahko postane samo član Hitlerjeve mladine

Berlin, 15. februarja. c. Pod predsedstvom
Hitlerjevega namestnika Hessa se je vršilo zbor-
ovanje najvišjih vodij narodnosocialistične stran-
ke, na katerem so sklenili, da bodo stranko pod-
vržli splošnemu čiščenju. Trenutno je v stranko
vpisanih okrog 4 in pol milijona pristavev, kar je
pa za udarnost stranke in za nadzorstvo nad tako
ogromnimi množicami, odločno preveč. Tembolj,
ker je gotovo, da se je nateplo v stranko ogromno
število nečistih oportunistov in »vitezov konjunk-
ture«, ki so s srcem daleč proč. Stranka bo pre-
gledala vse članske liste in jih boče odstraniti naj-

manj polovico. Ostanek pa bo organiziran v obliki
posebnega viteškega reda, ki bo imel svoj lasten
redovni senat. Topredmetni zakon bo izšel, tako
upajo, že jeseni letošnjega leta.

Istočasno je bil sprejet tudi sklep, da se z mi-
nistrske odredbe odslej prepreči, da bi kdor mogel
vstopiti v državno ali samoupravno službo, ako se
ni prej udeleževal kot član HJ (Hitlerjeve mlad-
inske organizacije). Na ta način bo tudi vsaj za
nemško državo zaključen vsak preprič, da se vsi, ki
bo vsakdo, ki misli na državno službo, moral po-
stat član Hitlerjeve mladine.

ERASMIK

TOALETNA MILA IN PREPARATI

Vaše zobe
boste obnavljali z
ERASMIK
MILOM IN PASTO
ZA ZOBE

Za ugodno
branje uporabljajte
ERASMIK
MILO ZA
BRITJE

Osebnosti

Belgrad, 15. februarja. m. V smislu čl. 29 za-
kona o sodnikih so postavljeni: pri apelacijskem
sodišču v Ljubljani za leto 1935: za predsednika
disciplinskega sodišča Ivan Vrančić, predsednik
apelacijskega sodišča v Ljubljani, za namestnika
predsednika disciplinskega sodišča dr. Alojz Grad-
nik, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljub-
ljani, za sodnike disciplinskega sodišča: dr. Alojz
Gradnik, dr. Erik Eberl, dr. Josip Fišinger, Josip
Jansa, sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani. Za
namestnike sodnikov disciplinskega sodišča v Ljub-
ljani: Anton Lajovic, dr. Milko Kranjc, dr. Milko
Gaber, Vinko Strasser, sodniki apelacijskega so-
dišča v Ljubljani.

Pri ljubljanskem železniškem ravnateljstvu so
postavljeni: v 8. pol. skup. za pristave: inž. Gofnir
Pehani, inž. Janez Sluga, inž. Dimitrije Barteljev,
inž. Josip Karenina in inž. Franc Peteršič, uradniški
prapravniki. V 9. pol. skup. so napredovali za pro-
metne uradnike: Jancz Fuž, Stanislav Cretnik,
Franc Arhar, Jancz Prek in Anton Stampar, urad-
niški pripravniki.

Belgrad, 15. februarja. m. Na današnjem se-
stanku upravnega odbora belgrajske borse je bil
imenovan za novega borznega generalnega tajnika
— namesto dosedanjega glavnega tajnika dr. Mi-
lana Radosavljeviča, ki je bil pred kratkim ime-
novan za guvernerja Narodne banke — g. Milorad
Zebić, vpokojeni načelnik trgovinskega minist-
stva. Novi glavni tajnik belgrajske borse bo pre-
vzel poase 1. marca.

Smuške tekme v Tatrah

Tatranska Poljana, 15. febr. b. Danes je bil
tek na 18 km in sicer enostavno in za kombina-
cijo. Radi snežnih zametov se je od 308 tekmo-
valcev prijavilo samo 205, na cilj pa jih je pri-
šlo le 194. Po hudi borbi je prvi prispele na cilj
Fincc Kartinen v času 1.27.58, drugi Hagen
(Norveška) 1.28.53, tretji Hofsbaken (Norveška)
1.31.54, četrti Vestad (Norveška) 1.32.13, peti
Matsbo (Svedska) 1.32.50, šesti Ivenson (Norveš-
ka) 1.33.42. Kot najboljši Srednjeevropec se je
na sedmo mesto plasiral Nemec Motz v času
1.35.56. Najboljši Čehoslovak Musil je bil na 13.
mestu, medtem ko je bil najboljši Avstrijec
Rudi Matt 14. Nemec Leopold, ki je bil dvakrat
prvak Jugoslavije, je bil na 15. mestu in je do-
segel čas 1.37.48. Prvi Poljak Gorski je bil 23.
v času 1.41.55. Najboljši Jugoslovani je bil Knap
na 54. mestu v času 1.48.03. Ta rezultat si je pri-
boril v hudi konkurenci in ga je smatral za
zelo dobrega in častnega. Nato je bil Smolej, ki
je prišel na cilj 56. Za njim sta bila Dečman in
Jansa kot 89. Sledili so Jakopič, Bähler, Bervar
in Šramel.

Družinska žaloigra v Subotici

Subotica, 15. febr. m. Danes se je zgodila
tukaj strahovita družinska tragedija, ki je glo-
boko pretresla vse mesto in širo okolico. Mat-
tija Sedlak, po poklicu kovač, ki je živel na
svojem posestvu nedaleč od Subotice, se je več-
raj sprl s svojo ženo, ki ga je nato zapustila s
svojim šestmesečnim otrokom. Danes okoli pol
dveh je kovač Matija Sedlak odšel v Subotico
in poiskal ženo na njenem stanovanju. Pozval
jo je, naj odide z njim na njegov dom. Žena ga
ni hotela ubogati, vsled česar je mož potegnil
nož in ji prerezal vrat, nato pa zaklal še svo-
jega šest mesecev starega otroka. Po groznem
dejanju je vzel vrv in se obesil.

Hokej v Belgradu

Belgrad, 15. februarja. m. Jugoslovanski Tou-
ring klub že dalje časa vodi pogajanja za prireditve
propagandne tekme v hokeju na ledu v prestolici.
Pogajanja so bila te dni zaključena ter se bo 24.
februarja sestala v Belgradu ljubljanska Ilirija z
reprezentanco Subotice, sestavljeno iz Baške in
Zorke. V Belgradu se bosta vršili dve tekmi, in
sicer prva ob pol 11 dopoldne, druga pa ob pol 4
popoldne.

Union čokolada Union kakao Union bonboni

Vprašanje srednjih šol v Mariboru

Danes se vrši v Ljubljani prosvetna konferenca. Na njej se bodo ravnatelji naših šol in zastopniki društva Šola in dom posvetovali o vzgojnih in didaktičnih vprašanjih, ki se tičejo srednješolske mladine v Sloveniji. Saj so ta vprašanja zelo pereča. Vzgojni in didaktični uspehi niso takšni, kakor bi jih želeli ali vsled truda naših profesorjev in dijakov pričakovali. A temu ni krivda na profesorjih ali mladini, ampak v zunanjih okoliščinah. Mi nimamo niti primitivnih pogojev, da bi bili uspehi zagotovljeni — zadosti primernih in higijenskih učilnic in šolskih poslopij. Po vsej Sloveniji so srednje šole prenapolnjene, v ozkih učilnicah se dopoldne in popoldne gnetejo profesorji in mladina. Profesorji ne morejo s pravim veseljem predavati, mladina pa ne ujihovemu pouku slediti, ker so vsi v pretesnih prostorih ovirani. Zato raste v teh prenapolnjenih šolah rod, ki je ozlovoljen in zagrenjen. Posebno obupne razmere vladajo v Mariboru, kjer je šolska kriza pripeljala do vrhunca. Na mariborskih šolah študira 700 srednješolk, a nimamo nobenega učnega zavoda za nje. Gnetejo se med moško mladino na gimnaziji in posebno realni gimnaziji, ki je prvi mladinski Babilon — nič manj nego 1300 ima mladih ljudi pod svojo streho. Zato treba mariborsko šolsko vprašanje posebno poudariti, ker je najbolj pereče v vsej Sloveniji. Gg. zborovalci na srednješolski anketi naj mu prav posebno posvetijo pozornost in vsaj ob enajsti uri stavijo prosvetni upravi primerne predloge za njega rešitev.

Maribor potrebuje na vsak način en nov srednješolski zavod in sicer žensko realno gimnazijo.

Maribor se je zadnja leta v Jugoslaviji neverjetno razmahnil. Iz predvojnega mesta, ki je z okolico vred šteto kvečjemu okoli 30.000 prebivalcev se je razvilo veliko mesto, ki šteje danes z bližnjo okolico že okrog 60.000 prebivalcev. Dve okolnosti sta dvignili njegov porast: njegov položaj v Jugoslaviji kot trgovsko in gospodarsko središče spodnje Stajerske, ki je bil nekdanj Gradec, drugič pa posebno novodobni razvoj industrije. Maribor je postal največje industrijsko mesto Slovenije, v njem poslednji čas rastejo fabrike, posebno tekstilne kakor gobe po dežju. Značilno dejstvo je, da ima Maribor prav toliko srednjih šol danes v tem mogočnem razmahu kakor nekdanj v predvojni dobi. Število dijakov se je v modernem Mariboru podvojilo, število srednjih šol pa je ostalo isto kot nekdanj v patriarhalnem Mariboru.

Drugo dejstvo, ki dokazuje nujnost ustanovitve novega srednješolskega zavoda, in sicer ženskega, pa je to, da je na naših srednjih šolah posebno porastlo število ženske srednješolske mladine. Saj je na mariborskih srednjih šolah blizu 700 dijakinj. Te so prav povzročile stisko prostorov na dosedanjih zavodih. Na realni gimnaziji je nesteto oddelkov, uči se dopoldne in popoldne, učilnice so neprenehoma zasedene, ne morejo se prav kuriti, zračiti, mladina in profesorji bolehalo. Starši se bojujejo za svojo mladino. V Mariboru se spontano nastala akcija med starši, posebno med materami, za ustanovitev nove ženske srednje šole, ki bi vsaj nekoliko razbremenila obe gimnaziji in omogočila kolikortoliko normalen in zdravje mladine ne ogrožajoč ponk na srednjih šolah.

Vprašanje ustanovitve novega šolskega zavoda je torej nujno. Seveda nastane vprašanje, kako se naj ustanovi? Država in banovina trdita, da nimata dovolj gmotnih sredstev. Zato je dvomljivo, če bosta kaj v tem pogledu storili ali žrtvovali. Imamo pa v Mariboru zaseben zavod, ki bi lahko to vprašanje rešil — to so šolske sestre. Šolske sestre

imajo primerne prostore, moderno urejene ter opremljene z vsemi učnimi in tehničnimi sredstvi za vzdrževanje ženske realne gimnazije. V najnovejšem času so si vzgojile tudi dovolj mladih in usposobljenih učnih moči na našem vsenčističnem v Ljubljani. Ali ni sedaj najbolj primerno, da bi sestre prevzele tak nov ženski učni zavod, ker so zanj po svoji naravi najbolj usposobljene kot ženske za žensko vzgojo. Gospodje na prosvetni konferenci bi zato storili mariborskim staršem in sploh Slovincem velikansko uslugo, ko bi se sedaj zavzeli za tak zavod šolskih sester in ministrstvu predlagali njegovo ustanovitev. Šolske sestre v Mariboru tudi zaslužijo, da se jim poveri ustanovitev takega zavoda. Saj so od nekdanj bile glavni naš branik na severni meji, in vedno vzgajale v najhujših časih mladino na meji v narodnem duhu. Kot vrle narodnjakinje so tudi sestre, čeprav v redovniški obleki, vendarle integralni del naše jugoslovanske nacije. Zato zaslužijo vsestransko zaupanje naše narodne javnosti in tudi države.

Se eno vprašanje treba priporočiti v rešitev našemu pedagoškemu zboru v Ljubljani — vprašanje učiteljic. Mariborske učite-

ljice — državna in zasebno šolskih sester, že več let nimajo prvih letnikov. Država jih je ukinila radi nadprodukcije učiteljskega naraščanja. Seveda je to res, da je nadprodukcija učiteljskega naraščanja in da se da ta odpraviti na ta preprost način, da se ukinejo prvi letniki kar za več let. A drugo vprašanje je, kam pa naj gredo naši starši, posebno mestni, s svojo mladino? Saj je tudi v drugih poklicih brezposelnost (n. pr. v akademskih, in celo v obrtniških v najnovejšem času). Radi te brezposelnosti pač ne smemo zapreti šol. S tem mladino in narod obsojimo na duševno smrt. Šole morajo biti vedno odprte, mladina mora imeti priliko za izobrazbo, starši pa možnost, da otroke izobrazijo po svojih in otrok željah. Če je brezposelnost, naj se rešuje na drug način. Lotiti se moramo, (kakor to delajo drugod n. pr. v Nemčiji, Franciji, Švici) sistematičnega reševanja gospodarskih vprašanj po velikih načrtih, ki jih izvaža država in javne korporacije. Šole pa odprimo mladini na stežaj, pa ne samo to! Zidajmo nove in vabimo mladino v nje! S tem in le s tem bomo gradili trdne temelje narodne bodočnosti.

Naši smučarji v Visokih Tatrah

Gerlahovski vrh, najvišji vrh v Visokih Tatrah (2663 m).

Tatranska Poljanka, 12. febr.

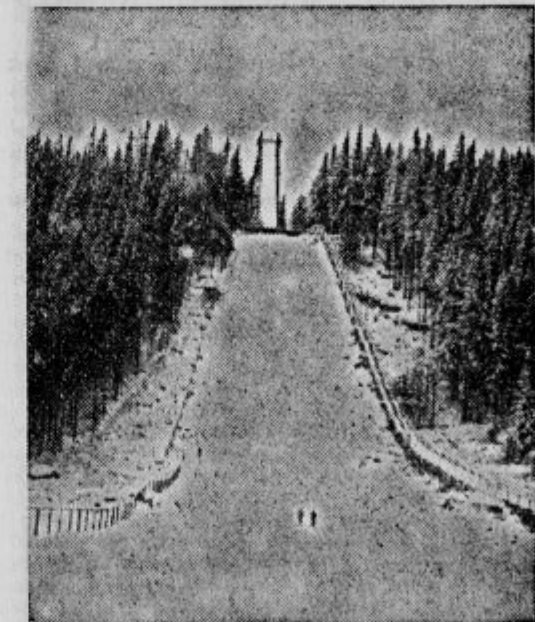
Brez posebne dogodovščine sem se pripeljal v torek dopoldne iz Maribora čez Dunaj v Bratislavo. Tam so do zadnjega kotečka napolnili brzovlak skoraj sami smučarji, namenjeni na Visoke Tatere. Ker sem se v Bratislavi predolgo zamudil, nisem dobil v vlaku takoj prostora. Tako sem moral od 10 do 12 stati na hodniku; sprevodnik pa mi je iskal prostora. Končno me je spravil v udoben kupe, in sicer v tako družbo, da mi je bilo kar žal, ko se je ob 4 popoldne ustavil vlak v Popradu. Ogromna armada smučarjev je navalila na električno, s katero smo se, stisnjeni kakor sardelice, vzpenjali vedno višje in višje. Po nerodnosti sem stopil na noge svojemu sosedu in ko sem se hotel opravičiti, me je dotičnik kar zavrnil v graški nemščini: »Nič, nič, gospod kolega.« Bil je sportni urednik od »Grazer Volksblatta«, pa je videl, ko sem pokazal sprevodniku legitimacijo, da sem od »Slovenca«. Bilo je to prvo poklicno poznanstvo; drugo poznanstvo je sledilo že čez par minut: v električni so bili trije madjarski novinarji; niso imeli v redu novinarskih izkaznic in morali so voznino plačati; zagnali so krik in vik, sprevodnik jih je pa napotil k meni, naj si ogledajo pravilne legitimacije. Bilo je takoj jasno: ob prihodu v Poprad se niso javili v FIS kolodvorski pisarni, kjer bi dobili generalno novinarsko izkaznico, ki velja tudi za prosto vožnjo po vseh tatranskih električnih železnicah in avtobusih.

Na cilju

Baš je zahajalo sonce, ko nas je električna »potegnila« do Starega Smokovca, kjer je ve-

čina izstopila. Ne bom popisoval lepot, ki jih nudijo Visoke Tatere: iz gozdnih nasadov štrlijo mogočne hotelske stavbe, pravi kolosi, ki lahko sprejmejo pod streho po 400 in še več gostov. Vse je spojeno s krasnimi 14 metrov širokimi cestami, po katerih neprestano drvo avtobusi in avtomobili, ob cestah po smučinah pa karavane smučarjev. Nad vso to rajsko lepoto pa kipijo proti nebu gorski velikani Visokih Tater, eden slikovitejši od drugega.

S tovarišmi od »Volksblatta« sva bila prva v FIS-ini novinarski pisarni. V par minutah je bilo vse urejeno: razne nakaznice, prijava, navodila itd. Stanovati sem želel skupaj z našimi tekmovalci. To mi je brez vseh težav tudi uspelo in sedaj imam z Dečmanom, ki je prišel pozno zvečer z Baeblerjem in Palmetom, skupno sobo v vili Mariana na Tatranski Poljanci. Za ostale jugoslovanske poročevalce, ki naj pripejo ponoči (»Jut. list«, »Politik«, »Morgenblatt« in »Novosti« so rezervirane sobe v hotelu Klara v Starem Smokovcu.

Jaromlinkova skakalnica v Štrbskem Plesu.

Pisano polje smučarjev

Ves ogromni tatranski svet je spremenjen v en sam smučarski tabor: po cestah, v avtobusih, v električni, v hotelih, kavarnah in sploh kamorkoli se ozreš, povsod vidiš samo pisane smučarske obleke. Značilno pa je, da je med tem smučarskim svetom skoraj več dam kakor moških. Prišle pa te dame gotovo niso radi sebe, marveč radi svojih toalet, radi parfemov, s katerimi ozračijo svojo okolico, in radi stvari, ki so s tem v zvezi: plesi, zabave, koketiranje itd. itd., kar vse bi mi označili z enostavno besedo: »shohštalerija«. V tem oziru vsekakor prednjačijo Madjarke, ki jih razlikuje eno od drugih po tem, kakšen parfem in kakšne pudre katera ima.

Po cestah ti takoj padejo v oči strnjene vrste enotno uniformiranih fantov, ki se tu in tam pojavljajo na terenih. So to tekmovalne skupine poedinih narodov. Nekaj posebnega so njihove uniforme; ena je lepša in slikovitejša

od druge. Od vseh, ki sem jih doslej videl, mi ugajajo najbolj Švicarji v svojih kratkih hlačah in vijoličastih poluperjih. Takoj me je zaskrbelo, kako se znajdejo v tem odlično opremljenem smučarskem tekmovalnem svetu naših fantje v svojih priprostitih, morda niti ne enotnih tresih...

Kaj delajo naši fantje

Pozno zvečer sem se ustavil s kovčkom in smučkami pred vilo »Mariana«, kjer mi je bilo, kakor omenjeno, odredeno stanovanje pri naših tekmovalcih. Prvega sem srečal na hodniku Albina Jakopiča, a kmalu potem, smo že vsi skupaj preraščevali tekoče zadeve. »Botere« Gnidovec je bil ta čas baš v 4 km oddaljenem Smokovcu, kjer je bila objava proge za stafeto. Pa se je kmalu vrnil in znašli smo se skupno pri večerji. Tam sem ga najprej razveselil s karto, ki so mi jo dali v Sv. Lovrencu zunaj s seboj njegovi fantje in v kateri mu sporočajo, da so si za stalno osvojili pokal za prvenstvo dravske banovine.

Prispeli so naši tekmovalci že v nedeljo zvečer pod vodstvom G. Gnidovca (dr. Berce ni prišel, ker je bil službeno zadržan). Dočim je gospod Gnidovec, ki res očetovsko skrbi za svoje tekmovalce, takoj drugi dan vse potrebno urejal, so se fantje podali okrog po terenih; malo so trenirali, malo se ogledovali in se uživljali v razmere. Naslednji dan, t. j. danes v torek, so imeli obvezan trening za tek. Novšak, Jakopič in Šramel pa so bili na veliki skakalnici, kjer so napravili vsak po par poskusnih skokov. Povprečno so vsi trije skakali nekaj nad 50 m. Najdaljši skok je dosegel Poljak Luszek, ki je dosegel 68 m, a se pri tem ni zagnal niti od vrha. S polnim zaletom — tako sodijo — bo mogoče doseči skoke nekaj nad 70 m, dasi čehi v svojih propeklih zatrujejo, da so možni skoki do 85 m.

Z zadnjo električno so sedaj pozno zvečer prispeli iz Švice Baebler, Dečman in Palmet. Imeli so neizčrpno zalogo za pripovedovanja o vtisih in poteku tekm v St. Moritzu, kjer so se držali vsekakor odlično.

Kmalu je zavladala v vili, kjer spijo še Švicarji, Avstrijci in Francozi, popolna tišina.

112 časnikarjev na Vis. Tatrah

Visoke Tatere, 13. febr.

Doslej je prispelo semkaj 112 novinarjev, ki zastopajo vse mogoče evropske in ameriške liste. Tekom današnjega dne pa jih dopotuje baje še okrog 50. Lahko si je torej predstavljati, koliko dela ima poseben novinarski odbor, da sproti zadovoljuje radovednostim, ki se neprestanoma poročajo med to vojsko novinarjev.

308 prijavitelcev za tek na 18 km

Dočim je četrtak za tekmovalce prost in namenjen splošnemu novinarskemu izletu, je v petek za 10 določen tek na 18 km. Za ta tek je prijavljenih nič manj kakor 308 najboljših svetovnih tekačev. Nastopili bodo zastopniki vseh narodov, kjer je smučanje le količjak razvito; največ je seveda severnjakov, ki so absolutni favoriti.

Kot prvi starta Čeh Tondr Josip, drugi Avstrijec Schroll Hannes, tretji Čeh Lucak, četrti naš znanec Nemec Leupold, peti Čeh Pech, šesti njegov tovariš Pavliček, sedmi Italijan Menardi, za njim Čeh Nemecky, deveti Čeh Julius in kot deseti naš Šramelj; Baebler ima številko 57 (pred njim je Poljak Motyka, za njim Čeh Kraus); Dečman starta kot 121 za Čehom Matejasko in pred Knapom (št. 122), kateremu sledi Nemec Woerndle ter Čeha Adolf in Cifka. Janša je dobil številko 188; pred njim je Francoz Buffard, za njim Čeh Dvoršak. Jakopič je na 321. mestu za Avstrijcem Radacherjem in pred Čehom Kadavy-jem. Smolej ima št. 250 (pred njim Poljak Sitarz, za njim Čeh Kovarik). Zadnji številko (308) ima Italijan Kasebaker. Severnjaki so pomešani precej po vsej tabeli in imajo Norvežani 51., 91., 201., 240., 261. in 286. mesto, Švedi 18., 66., 111., 162., 165., 223., 238., 288. in 292. mesto, Finci pa 28., 45., 119., 253., 275. in 301. mesto. So to večinoma imena, znana vsemu smučarskemu svetu in bodo le redki Srednjeevropejci, ki se jim bo posrečilo vrniti se med te severnjake.

Treningi na skakalnici

Velika Jaromlinkova skakalnica, do katere vodi električna železnica, je menda najbolj privlačna točka za občinstvo na Visokih Tatrah. Ves dan, posebno okrog poldneva, ko je najboljše sneg, se vrše poskušni skoki. Včeraj so skakali od vidnejših skakačev Poljaki, znani po svojem odličnem stilu. Marusarž (ga poznamo že iz Bohinja) je skočil okrog 60 m. Čeh malo manj, Luszek pa kar 68 m. Kraus skakačevo tudi Avstrijci in Švicarji, vendar doslej Marusarža še ni nikdo prekosil. Madjari, ki so s Poljaki nastanjeni skupaj, so skakanje samo opazovali... Upamo, da bomo v kratkem, morda še danes, videli skakati tudi Norvežane. Sneg je za skakanje odličen; dasi adnes temperatura nekoliko raste, upamo, da ne bo znatnih vremenskih sprememb.

Radeče

Požar v Brunški gori. V torek, dne 12. t. m. je izbruhnil ogenj v Brunški gori št. 5 v hiši posestnika Kovačiča Jožeta. Vseled hudega mraza in zamrznjene vode je bilo gašenje zelo oteženo in skoraj nemogoče, ter so pogoreli vsi goriljivi deli stavbe. Škoda znaša 10.000 Din, zavarovan je pa le za 4000 Din. Značilno je to, da je bil prizadet še pred mesecem zavarovan za 8000 Din, pa je v sled splošne krize in pomanjkanja denarja znižal zavarovalnino na 4000 Din.

Veliko zanimanje za državno-zbornice volitve vlada po Radečah in okolici. Politično življenje je postalo zelo živahno. Za volivni imenik, ki je razgrnjen v občinski pisarni vsem na vpogled, vlada vedno večje zanimanje. Občina Radeče šteje danes 951 volivnih upravičencev.

Možje in fantje se vabijo v nedeljo na prvi sveti maši v cerkveno hišo na razgovor radi II. Evharističnega kongresa za Slovenijo. Pridite polnostrožno!

— Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Frans Josefove« vode izboljšanje črevesa brez hudega pritiska.

Pot k prehladu

vodi največkrat skozi usta. Zato si pogosto desinficirajte usta in grlo z Mr. Bahovečevimi

„Smreka“ bonboni

Iz smrekovega ekstrakta in metola, ki ublažijo kašelj in hripavost Zavrtki Din 3- in Din 5- v lekarnah in drogerijah.

Apoteka
Mr. L. Bahovec
Ljubljana, Kongresni trg 12.

Krščanska dobrodelnost v Celju

Celje, 14. februarja.

V sredo zvečer je celjska Vincencijeva konferenca polagala obračun o svojem delu, a zato tembolj hvaležnem in plodonosnem delovanju v preteklem letu. Potrebe so vsak dan večje, pomanjkanje narašča, število brezposelnih in revežev se vedno večja, a dohodki so vedno manjši. Bilo je potrebno veliko dela, da je konferenca zmogla tudi v sedanjih težkih časih in vršila delo krščanskega usmiljenja, kolikor so pač dopuščale razmere. Na rednih tedenskih sejah, katerih je bilo 29, so se obravnavale tekoče zadeve, kako priti do potrebnih sredstev, kako po najboljših vidikih razdeliti podpore. Veliko je bilo prošev, ni ga bilo dneva, da bi ne potrkali na naša vrata tisti, ki so pomoči najbolj potrebni. Z božjo pomočjo in naravnost velikodušno naklonjenostjo vsega celjskega prebivalstva brez razlike prepričanja, je bilo mogoče premagati velike težave. Da uživa konferenca v Celju največji ugled, je pokazala nabiralna akcija o božiču. Kjer smo potrkali, smo našli razumevanje in dobro voljo. Redki so bili tisti, ki so nas odklonili. Zalobog so izostale v tekočem letu nekatere večje podpore, tako običajna vsakoletna podpora kr. banske uprave. Tudi mestni očetje niso našli razumevanja za potrebe Vincencijeve konference, saj njena prošnja ni prišla niti na dnevni red. Kljub temu se je posrečilo zbrati v tej dobi 14.000,15 Din v gotovini in večjo množino blaga, bodisi specerijskega ali manufakturnega, ki tudi predstavlja lepe tisočake. Reve-

žem je konferenca v tej dobi razdelila 14.370 Din, večinoma v nakaznicah za živila. Polovica tega se je razdelila o božiču. Poleg tega se je razdelilo mnogo tudi v naturalijah, tako da bi gotovo vrednost vseh podpor, preračunano v denar, znašala nad 20.000 Din. Letos so priskočila na pomoč konferenci tudi dekleta, članice Dekliške Marijanske kongregacije, ki so velikodušno pomagale zbirati darila. Prvič, odkar obstoja konferenca, se je napravila tudi nabiralna akcija v okolici, ki je tudi zelo uspela. Vsem, ki so na kakršenkoli način pomagali lajšati bedo in trpljenje, bodi na tem mestu izrečena najiskrenejša zahvala. V okviru konference deluje tudi poseben mladinski odsek, ki skrbi predvsem za revne in potrebne dijake in je tudi v tej poslovni dobi v polni meri izvršil svojo dolžnost, kar dokazuje, da je bila njegova ustanovitev nujno potrebna. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor. Pri slučajnostih se je razvila živahna debata, posebno glede mladinskega vprašanja, v katero so posegli večinoma vsi navzoči in je bil končno sprejet zelo važen sklep, o katerem bomo mogoče že v najkrajšem času lahko obvestili prijatelje naše mladine in ki bo gotovo našel med prijatelji našega dijaštva največje priznanje in gotovo tudi mnogo vnetih dobrotnikov. Končno je bil še sprejet sklep, da upelje konferenca bloke za podpiranje revežev. Ker se je ta način po drugih krajih zelo obnesel, zato upamo, da bomo našli popolno razumevanje tudi med celjskim občinstvom. Takoj, ko bodo bloki na razpolago, bomo o tem po časopisju obvestili naše dobrotnike.

Liubljanske vesti:

Subvencije Narodni galeriji

Ko je pred nekaj dnevi zbor banovinskih svetnikov debatiral o praveži v naši banovini, so posamezni gospodje z g. podbanom na čelu hvalili to in ono ustanovo. Navezani smo seveda le na časopisna poročila in tako vemo, da je bilo mnogo hvale našemu učitelstvu, da je g. prosvetni šef referiral o raznih diletantskih odrih in knjižnicah, da sta zastopnika iz Ptuj in iz Celja upravičeno priporočala tamniške muzejske ustanove itd. O Narodni galeriji nismo brali ničesar. Menda tudi ni bila nikjer objavljena postavka, ki jo je banovina namenila galeriji za prihodnje proračunsko leto.

Kako vse drugače skrbijo drugod za umetnostne zbirke! Za danes se omejimo samo na Hrvate. Hrvati imajo v Zagrebu svojo Strossmayerjevo galerijo, poleg tega pa še Moderno galerijo. Strossmayerjevo galerijo vzdržuje država, ki priznava v vsakoletnem proračunu galeriji vse državne stroške. Poleg tega je pa omogočila država Jugoslovanski akademiji, ki je lastnica galerije, za najetjem posojila pri Hipotekarni banki.

zgradbo palače, ki donša akademiji letnih 800.000 dinarjev, katere lahko porabi še poleg rednih državnih dotacij v svoje znanstvene svrhe in za galerijo. Vključno temu so si Hrvati poleg Strossmayerjeve galerije, v kateri so zbrane umetnine do vključno impresionistov, omislili še posebno moderno galerijo, za katero prispeva Savska banovina redno vsako leto 150.000 Din. V Splitu pa vzdržuje Primorska banovina še posebno Galerijo umetnina Primorske banovine, ki je banovinski zavod in je za proračunsko leto 1934/35 znašala postavka za to zbirko v banovinskem proračunu 172.100 Din. In vendar je ta Galerija poleg obeh zagrebaških samo krajevnega pomena in le dopolnilo centralni zbirka v Zagrebu.

Naša Narodna galerija pa ima namen zbrati vse najboljše, kar je ustvaril slovenski genij v likovni umetnosti to in onostran državnih mej. Kdaj vendar bo dobila neobljena pastorka vsaj svoj nujni delež?

M.

⊙ V proslavo 13. obletnice kronanja sv. očeta Pija XI. bo jutri, v nedeljo, 17. t. m. v ljubljanski stolnici ob pol 10 škofova pridiga, nato pa slovesna pontifikalna sv. maša z zahvalno pesmijo. Vernike ljubljanske vabimo k obilni udeležbi.

⊙ Sv. maša za smučarje in turiste bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

⊙ Slavnostna matineja ob priliki 13. obletnice papeževanja Pija XI. bo v nedeljo, 17. februarja ob 11 dopoldne v dvorani Akademskega doma. 1. Uvodna beseda. 2. Papeštvo in naš narodni problem v Primorju, g. Filip Terčelj. — Iskreno vabljeni vsi gg. starešine in akademiki! Ob 10 dopoldne se udeležimo polnoštevno z društvenimi trakovi pontifikalne svete maše v proslavo obletnice kronanja Pija XI. v stolnici. Naš prostor je spredaj v presbiteriju. — Akademski zveza.

⊙ Ne pozabite v nedeljo pripeljati vaših malčkov v marionetno gledališče v Vzajemni zavarovalnici. Igrala se bo nova, lepa igra »Zlata žogica«. Predprodaja vstopnic v Unionski trafik ter pred 3. in 5. uro v Vzajemni zavarovalnici.

⊙ Igra »Sluga dveh gospodov« na odru Rokodelskega doma. Priljubljeno Goldonijsko igranje »Sluga dveh gospodov« bo Rokodelski oder ponovil jutri ob pol osmih zvečer. S tem bo zelo ustrezno občinstvu, ki si želi še enkrat videti igranje, ki je prvi uprizoritev tako lepo uspešna in je bila sprejeta s splošno pohvalo. Vstopnice se dobivajo jutri dopoldne v Rokodelskem domu, Komenskega ulica št. 12.

⊙ Izvencerkveni sestanek ima križanska Moška in mladeniška Marijina družba jutri, v nedeljo, 17. februarja ob pol 5 dopoldne.

⊙ Nekaj statistike o ribjem trgu. Včerajšnji ribji trg je bil srednje založen z ribami, večinoma s sladkovodnimi. Veliki viharji, ki divjajo na Jadranu, so onemogočili ribičem, da bi nalovili večjo množino sardel in zato so bile na trgu samo večje morske ribe. Prodajali so tunin po 28 Din, lubene (brancine) po 38 Din, zlatobrove (orade) 36, morske osliče 30 Din kg. Štuke so bile po 20—24 Din kg, klini 10—12, dunavski posttrvi 30, domače 35 dinarjev. Ribji trg se je deloma organiziral v toliko, da mora vsak trgovec, kakor mesar, imeti napisan cenik. Zanimivo je, da je bilo lani na trgu naprodaj morskih in sladkovodnih rib 66.759 kilogramov, predlanskim pa 56.468 kg. Lani je bilo na trgu naprodaj prav mnogo tunina, to pa zato, ker je bila nekaj časa zaprta italijanska meja za uvoz tunina in so to ribo ribiči dovažali na ljubljanski trg kar v tovornih avtomobilih.

⊙ Kino Kodeljevo predvaja drevi »Vloga v plamenih« z Inkišinovom v gl. vlogi, kot dodatek pa veseloigro »Proč s skrbmi« s Stanom Laurelom in Oliverjem Hardijem.

⊙ Zaradi ukradenega koleca kar 4 mesece strogega zapor. Neki pekovski pomočnik, ki je bil že dalj časa brez posla in je tudi brez stalnega bivališča, toda že večkrat zaradi tatvine kaznovan, je bil včeraj pred malim senatom obsojen na 4 mesece strogega zapor, ker je lani 12. decembra ukradel Francu Kranjcu 1200 Din vredno moško kolo znamke »Steyr«.

⊙ Za karbidno svetilko — 3 mesece strogega zapor. Lojze, mladenič v najlepših letih, je nesrečen tip. Rad krađe. Bil je že večkrat kaznovan. Lani 28. novembra si je prilastil karbidno svetilko, vredno 80 Din. Mali senat ga je zaradi te tatvine obsodil po § 317 k. z. na 3 mesece strogega zapor. Med občinstvom se je začel vzklik: »Ne bi bil rad v njegovi koži!«

⊙ Prodajal je blago poceni. Neki brezposelni natak je po Kolodvorski ulici ponujal pasantom, zlasti kmetom, žensko manufakturno blago naprodaj. Blago, vredno 30—35 Din, je ponujal za sramotno nizko ceno. To je bilo sumljivo in zato so ga aretirali. Na policiji so menja, da je natak to blago kje »snel«. Oškodovanec naj se javi na policijo.

Ljubljanska »fronta«

Od svetovne vojne naprej kar ne pride svet iz raznih »front«. Tudi Ljubljana ne; ta menda še najmanj, ker ima Ljubljana več front.

Najstarejša ljubljanska »fronta« se tiče jedi. Dobro jed so imenovali stari Ljubljančani »fronto« in Ljubljančani se dobrih jedi v tistih lepih časih niso najedli, ampak »nafrontali«. Odkar pa v Ljubljani ni več toliko dobrih jedi, kakor jih je bilo nekdaj, se je število »frontašev« prav močno skrečilo. Zato pa je narastlo število drugih »frontašev«. Največ govore sedaj ljudje o »frontah«, ki se medsebojno vojskujejo; ne s topovi in s puškami, ampak samo z navadnimi kroglicami in s gumijami ali pa kar na papirju. Med temi »frontami« zavzema posebno mesto tista, ki ji pravijo »nacionalna«.

Človek bi mislil, da je v tej »fronti« združena vsa Ljubljana, izvzemši seveda nekaj malega tujecev. V Ljubljani govori večina ljudi slovensko in Sloveni so vsi od prvega do zadnjega že od nekdaj bili in so še dobri in zvesti državljani in patrioti, posebno pa še Ljubljančani. Najboljši domoljubi in rodoljubi so potemtakem oni ljubljanski prebivalci, ki sploh ne znajo nobenega tujega jezika in se zato tudi niso mogli navzeti nikjer in od nikogar tujega, nam neprijaznega duha.

O ravno teh ljudeh pa trdijo ljubljanski »nacionalni« frontaši, da niso »nacionalni«. To je čudno: zakaj ne bi bili »nacionalni« tudi tisti ljudje, ki sploh ne morejo biti nič drugega kot to, kar so? Hlapci, dekle, obrtniki, trgovci itd., ki danes sploh ne znajo več nemško ali laško — kaj so ti?

Vse kaže, da more veljati v Ljubljani kot mero za članstvo »nacionalne« fronte nekaj drugega kakor pa jezik. A kaj?

Če vsi znaki ne varajo, mora v Ljubljani vsak človek, ki hoče biti »ganz national«, priznati ne samo svoje narodnosti in svoje države, ampak tudi tiste ali tiste vrhovne poveljnice, ki so se za »poveljnice« sami postavili, kakor se je to dogajalo v Ljubljani včasih pri veteranih! Samozvane komande pa pravi Ljubljančan nikoli ni mogel trpeti in prenašati in zato imamo v Ljubljani celo kopico »front«, ki pa so vse »nacionalne«, mogoče še bolj kot tista, ki se sama tako imenuje! Zato je tudi cela Ljubljana — »ganz national«!

reševati, pri tem pa padejo v še nova presenečenja (tudi seksualnega značaja), in jih končno doleti nenadna smrt. Človek ima skoroda vtis, da bere Chestertonove detektivske povesti, le da je v nji duhu vse preveč ironije in sarkazma Anatola Francea. Končni vtisek knjige ni jasen: nit se pretrga in ne vemo, pri čem smo, kot tudi prej nismo vedeli. Uživali smo le spretnost Gideove umetnosti, snov sama pa ni niti malo zanimljiva, je dolgočasna in katoličkom odvratna. Ne vidim potrebe, da so roman prevedli na slovensko, ker njegova edina cena je v tem, da se lit. zgodovinarji pouče na najzanimivejšem Gideovem romanu o podobi tega duhovnega vetrenjaka. Kdor pa ne bo bral knjige iz gole želje po poznanju Gideove pisateljstva, ta ne bo imel nikakega užitka in bo prav tako razočaran tisti, ki pričakuje po naslovu — pamflet na Vatikan, kot tisti, ki hoče uživati zaključeno in strnjeno zgodbo. Ni treba še poudariti, da naš ljudstvo ne bo hotelo brati pustolovščin na račun katoliškega religioznega čuvstovanja.

Stelè: Monumenta artis slovenicae

IV. Johannes Aquila de Rakespurgo.

To pot nas avtor povede v nam tako malo poznano Prekmurje, ki je odtrgano po tujem političnem telesu od našega etničnega občestva šele 1919. L. postalo odprto teusijskim kulturnim stikom ostale slovenske zemlje. Tu se je nekako od srede XIV. stol. pa tja v zač. XV. stol. razvila velika umetnostna delavnost, ki se je grupirala zlasti v drugi pol. XIV. stol. okoli osebnosti Janeza Akvile iz Radgone. V mejnem mestu, ki je bil v srednjem veku sedež deželnokežje urada, si je mojster Janez, po pokolenju mogoče Nemec, uredil svojo delavnico, ter bil tudi član nekakega tamonjega ceha, možno zidarskega. Prvo signirano delo je Velemér (l. 1378), nato Martijanci in naposled Turnišče (1393. l.). Dočim je v Veleméru ikono-grafika shema, kot je kasneje kranjski prezbiterij

Ali potrebujete sredstvo za čiščenje?

Zgodaj jutraj boste imeli normalno blagodejno izpraznjenje, ako boste vzeli prejšnji večer 2—3

ARTIN-DRAŽEJE

Dobe se v vseh lekarnah.

Skatija 12 dražej Din 8.— ~ Vrečica 2 dražej Din 1.50.
Odobreno pod št. br. 12258 (2. julija 1932)

Kako je volil Maribor pri prejšnjih volitvah Zanimiva razmerja med takratnimi strankami

Maribor, 14. februarja.

Včeraj smo poročali o številu volivcev v Mariboru in o mariborskih voliščih ter omenjali, kako naglo je število volivcev naraščalo. Zanimalo bo pa naše čitatelje, kako so Mariborčani volili prejšnje čase, ko so se potegovali za njihove glasove številne stranke, med njimi take čisto lokalnega značaja. Pregledne tozadevne podatke je prinesel leta 1931 Koledar Nabavljalne zadruge državnih nameščencev, po katerem jih sedaj posnemamo.

Prve volitve so bile v Mariboru leta 1921 in sicer občinske. Nastopile so takrat tri strankarske skupine ter so dobili Jugoslovanska demokratska stranka (JDS) 499, Slovenska ljudska stranka (SLS) 496 in socialisti 940 glasov. Leta 1923 so sledile volitve v narodno skupščino in pri teh se je že pojavil zanimiv in pester strankarski sestav: JDS 618, SLS 1535, socialisti 889, Nemci 958, radičevci 214 in radikali 142. Kot volivci so se to pot prvič pojavili v Mariboru Nemci, radičevci in radikali. Leta 1924 so sledile zopet občinske volitve. Pri teh je nastopil z enotno listo Narodni blok, v katerega so se združile JDS, SLS, radikali in radičevci, da so iztrgali vodstvo občine iz rok socializmov in Nemcev. Narodni blok je dobil takrat 2405 glasov, socialisti 960, Nemci pa 994. Leta 1925 so bile državnozborske volitve, pri katerih

je dobila JDS 801, SLS 1204, socialisti 742, Nemci 724, radičevci 725 in radikali 248 glasov. Naslednje volitve so bile šele l. 1927, in sicer v oblastno skupščino. Pri teh je nastopila SLS skupno z radikali. Rezultat volitev je bil: JDS 1038, SLS in radikali 2165, socialisti 1528. Nemci in radičevci niso nastopili. Še istega leta so bile tudi državnozborske volitve, ki so prinesle rezultate: JDS 1038, SLS 1505, socialisti 1527, Nemci 857, radičevci 63 in radikali 309. Leta 1927 smo imeli še tretje volitve, in sicer v mestni občinski svet. Dobili so JDS 881, SLS 1858, socialisti 1713, Nemci 736, radikali 234, radičevci se sploh niso več pojavili, pač pa so nastopili obrtniki s samostojno listo ter dobili 190 glasov.

Iz navedenih števil je razvidna zanimiva struktura mariborskega javnega mišljenja, ki se je le polagoma kristalizirala in oblikovala predvsem v dveh pravicah: naraščali so po številu le pristajali SLS in socializmov. JDS je dosegla višek leta 1927, pa je še istega leta naglo padla in bi bila vse bolj nazadovale. Prav tako so začeli z nazadovanjem Nemci, čisto so izginili radičevci in le radikali so si obdržali svoje skromne pozicije skoraj na isti višini brez tendence za kak porast. Največji porast v odstotkih je dosegla SLS, katere pristajali so se v teku sedmih let v Mariboru popetorili, dočim se je število socializmov jedva podvojilo.

⊙ Jutri popoldne v Zadržno banko. Igralska družina »Magdalencev« vprizori lepo dramo »Matij«, ki je dosegla pri predstavi v proslavo 60 letnice pisatelja Ks. Meška popoln uspeh. Igra se prične ob 5 popoldne v dvorani Zadržne gospodarske banke.

⊙ Proti Piramidi, za Trg Svobode. Na četrtkovni seji idejnega odbora za postavitev mariborskega spomenika, je prišlo do konkretnega sklepa, naj se spomenik ne postavi na Piramidi, ampak na Trgu Svobode. Ni se pa mogel odbor zediniti, ali naj se postavi tukaj spomenik osebi ali ideji, ali samo spomenik blagopokojnemu kralju Aleksandru I. ali tudi kralju Petru I. Padel je obenem zanimiv predlog, naj bi se vendarle skušal doseči način, da bi se postavil spomenik na Jugoslovanskem trgu, ki je v sedanjih obliki edini od vseh javnih prostorov v Mariboru primeren za tak spomenik. Sestavila se bo o dosežanih sklepih idejnega odbora posebna resolucija, ki se predloži glavnemu spomeniški odboru v končno odločitev.

⊙ Mariborsko trgovstvo. Pri mariborskem trgovskem gremiju je bilo s 1. januarjem včlanjenih 601 trgovcev, od tega pa jih 29 ni več izvrševalo trgovine in sicer 12 samo začasno, 17 pa za stalno. Učencev so imeli mariborski trgovci 89, učenk 59, pomočnikov 181, pomočnic 150, ostalih nameščencev (pisarniško osebje, blagajničarke, potniki itd.) pa 242.

⊙ Poenotenje zavarovanja. Mestna občina je imela svoje objekte zavarovane pri osmih zavarovalnicah, v bodoče jih bo pa zavarovala samo pri eni. Te dni so se že vršila tozadevna pogajanja z zastopniki posameznih zavarovalnic, med katerimi vlada je to zavarovanje izredno zanimanje.

⊙ Sol je predraga. Področje bivše mariborske oblasti dobiva sol, ki se uvaža iz Avstrije. Ta sol je mnogo dražja, kakor morska sol ali sol iz rudnika Kreke. Trgovski krogi so zaradi tega pokrenili akcijo, naj bi tudi to področje dobivalo morsko in kreško sol. Morsko sol rabijo posebno mesarji in peki ter mlekarstva industrija, priporočajo jo pa tudi zdravniki za splošno uporabo radi velike množine joda. Kreška sol stane 2.50 Din, je torej cenejša od avstrijske, dasi je iste kvalitete. Poleg tega se močno opaža pomanjkanje živinske rdeče soli, ki bi jo letos radi slabe krme, katero je v poletju deževje izpralo, živinorejci močno rabili. Obenem zagovarjajo trgovski krogi, naj se maloprodajalcem soli zagotovi dobiček 0.50 Din pri kilogramu ter še 0.25 Din za vrečko, onim, ki so oddaljeni nad 10 km od velevaloge, pa še pribitek za faktično povračilo prevoznih stroškov.

⊙ Darovi za spomenik. Združenje gostilniških podjetij v Mariboru je votiralo za spomenik blagopokojnega kralja znesek 3000 Din. Razen tega bo

do še člani združenja prispevali posebej. Vzglada zavednost mariborskih gostilničarjev zasluži posnemanje!

⊙ Z avtobusom na prvenstvo v Celje. Na prvenstvo Dravske banovine in MZSP o slalomu, ki se vrši jutri pri Celjski koči, vozi iz Maribora do Celja poseben avtobus. Odhod ob 5 z Glavnega trga. Cena 50 Din za osebo tja in nazaj. Prijave se sprejemajo danes do 12 v pisarni mestnega avtobusnega prometa na Glavnem trgu (tel. 22—75).

⊙ Na trgu za ribe so se prodajali včeraj samo živi karpi in ščuke in sicer karpi po 10 Din, ščuke po 14 Din.

⊙ Dobave za bolnišnico in dečji dom. Banska uprava je razpisala ofertalno licitacijo za dobavo mesa, mesnih izdelkov, specerijskega in kolonialnega blaga ter raznih hišnih potrebščin za razna banovinske zdravstvene zavode. V Mariboru se bo vršila licitacija za splošno bolnišnico in dečji dom v ponedeljek, dne 11. marca t. l. ob 10 dopoldne. Splošni in podrobni dobavni predlogi, katere mora vsak ponudnik natančno poznati, so interesentom na razpolago proti plačilu 15 Din pri upravi mariborske bolnišnice.

⊙ Fazan za 16.000 Din. Pred okrožnim sodnikom se je razpravljal včeraj slučaj iz lovskih krogov. Dne 21. septembra sta šla na lov v Kukovčevem lovišču v Ploderšnici posestnik Kukovec Anton iz Velke in njegov vinčar Polanec. Lovila sta fazane, ki jih je Kukovec streljal, Polanec pa preganjal. Ko je zopet Polanec zaklical »pozor, fazan« ter stal pri tem za grmom, je Kukovec ustrelil, ščibe pa niso zadele fazana, ampak Polanca. Ena mu je prebila lobanjo ter se zarila v možgane. Posledica rane je trajna ohromelost Polanca. Sodišče je obsodilo Kukovca na 11.000 Din odškodnine Polancu, 4000 Din za stroške zdravniku in bolnišnici ter stroške za odvnetnika, skupno na 16 jurjev ter mesec dni zapor, pogojno 2 leti.

⊙ V lastni hiši tepen in oropan. Posestnik Fingst Ivan iz Gornje Gorice pri Račah je prijavil orožnikom, da so ga trije posestniški sinovi iz sosesčine napadli v njegovi lastni hiši s koli ter mu grozili z nožem. Ko so ga pošteno prepleli, so mu vzeli iz omare 500 Din, 10 klobas in steklenico žganja ter odšli s plenom.

Artiče

S smrtjo g. župnika Stribarja je naša župnija osirotela. V najhujši stiski so prihiteli v dušno pastirstvo na pomoč gg. františčani iz Brezice. Sedaj smo pa začasno dobili novega dušnega pastirja v osebi g. Franceta Modričarja, dosedanjega kaplana v Pišecah, ki ga je škofištvo določilo za provizorja solčniski župniji. Da bi se pri nas dobro počutil in žel obilo dušnopastirskega veselja, mu želimo artiči farani.

Kulturni obzornik

Andre Gide: Vatikanske ječe

Ironičen roman. — Prevel A. Ocvirk. Tiskovna Zadruga. Str. 314.

Gide velja med Francozi danes za najboljšega pisatelja poleg izrazito in odločno katoliškega Mauriacia. Toda Gideov notranji, duhovni razvoj gre v največjih vijah in se meče iz skrajnosti v skrajnost. Jugoslovanska knjižarna je svoj čas izdala njegovo novelo: Ozka vrata, izrazito religiozno, da, celo preveč spiritalistično delce; zdaj ga izdaja Tiskovna zadruga in poudarja njegovo areligiozno noto in ost proti rimskemu katolicizmu, ki da je v tem romanu; vemo pa tudi, da se je v najnovejši dobi zelo približal materialističnemu komunizmu in ga bodo izdali celo v Rusiji. Vse to kaže na Gidea kot neuravnovešene duha, pri katerem moramo biti vedno pripravljeni na najneverjetnejša presenečenja. In kup takih presenečenj vsebuje prav ta roman, ki je Gideovo najzanimivejše delo, značilno v tem smislu, da je tako alogično človekovih dejanj postavil kot bistveno človeško lastnost. Tako se v tem romanu človek čez noč meče iz brezverca v asketa in zopet v ateista; pustolov v zločinca kar tako brez volje itd. Vse roman je čudna zmes življenja: prvi del »Antime Armand-Dubois« je zase vzeta čudovita zgodba o čudežnem izprobnjenju popolnega brezverca in framasona v najbolj katoliškega asketa, pisan z umetniško močjo, kot sem jo le še malokdaj občutil. Sama za sebe bi delala čast najboljšim kat. pisateljem. Toda kaj, ko v nadaljnjih poglavjih pisatelj lo spreobrnjenje ironizira in ob njem prikaže še Cerkev kot ustanovo, ki samo izrablja konvertite, ne pomaga jim pa niti v najhujši sili. Vse roman se razvije v pustolovščino, ko popisuje potegavščine taine Družbe za rešitev papeža iz Vatikanske ječe, ki izrablja pobožne duše, da darujejo denar in ga gredo v Rim

normiral, ohlapna in so posamezni likovni členi samovoljno razvrščeni, je v Martijancih podredil svojo koncepcijo strogi ikonografski kompoziciji. Problem zase tvori poslikana cerkev v Turnišču, kjer pride avtor do zanimive in važne ugotovitve, ki v veliki meri osveti zagonečno vlogo tega mojstra v prekmurski umetnosti. Janez je delal tu namreč kot arhitekt-slikar, če ne celo kot podjetnik pri gotiziranju te cerkve, izročil posamezne arhitektonske dele v poslikanje drugim slikarjem, sam pa si je pridržal apsidno, kjer je delo tudi signiral.

Priložene reprodukcije njegovih del, ki so žal slabše ohranjene, nazorno pokažejo tudi njegovo umetniško kvaliteto. Razprava sama in tudi nov sta zelo aktualni za vslo slovensko umetnost. Zlasti pa bo to delo zanimalo Prekmurce, katere prav sedaj spremljamo pri njihovi simpatični borbi za svojo gimnazijo in kulturno samobitnost. s. m.

Dr. Pitamičeva »Država« pred inozemstvom

Leta 1927 je naša Mohorjeva družba izdala »Državo« takratnega univ. prof. dr. L. Pitamičeva.

Sicer se morda izdaje strogo znanstvenih del za take izdajatelj v našem času manj plačajo, vendar pa je Mohorjeva prav s tem izpričala, da ji je več za znanost kot za denar in se izkazala vredna avtojeke visokega kulturnega poslanstva med nami. Zadnje čase smo šele podrobno zvedeli za enodusno pohvalo kritike, ki je je bil deležen angleški prevod dr. Pitamičeve knjige o državi v inozemstvu. Ne velja ta zahvala samo dr. Pitamiču, odličnemu znanstveniku in državniku, marveč tudi založnici, ki je tako pomagala dvigniti sloves slovenske znanosti v svetu. Navedimo nekaj odstavkov iz revij, ki so ocenjevale Pitamičevo knjigo o državi v angleškem prevodu (A treatise on the State, by Leonidas Pitamic, LL. D. X + 300 pages, J. H. Furst Company, Baltimore, 1933). V dunajski »Zeitschrift zur öffentlichen Recht« št. 2, 1934, podrobno

ocenjuje delo J. L. Kunz, kjer ugotavlja njegovo zvezo z »dunajsko (pravno) šolo in konča: »Delo kratko in precizno podaja sad dolgoletnih intenzivnih študij, podaja pa tako, da je po obliki in jeziku za bravca prijeten. Čitanje knjige je pravi užitek. Prepričan sem, da lepo delo ne bo samo bistveno dvignilo učenjakovega ugleda, ampak tudi mnogo pripomoglo, da bo angleško govoreča javnost spoznala največji pravno-filosofski sistem Hansa Kelsena. Pitamic nam namreč izredno jasno podaja tako zvano normativno državoslovje. Njegovo delo je plod velikega znanja in avtorjevih osebnih doživetij.«

Jasnost in samostojnost Pitamičevega dela poudarjajo posebno angleške revije. »Človek je prijetno presenečen, ko vidi, da je kljub tradicionalni smeri metoda razprave in glavna vsebina zelo različna« (The American Journal of International Law). »Knjigo odlikuje svežost in naravnost, s katero se avtor loteva problemov. Dalje je odlikuje sproščenost od stereotipnih pojmov in izredna stopnja samostojnosti ter objektivnosti.« (The American Political Science Review). Zato pa je Pitamičeva »Knjiga o državi« eno najboljših del, kar jih je izšlo o tem važnem predmetu« (America) in je »vredna, da se zanjo zanima vsak, ki se posebej bavi s pravom in politiko« (The Law Student), saj kot soliden doprinos k študiju državne politike »podaja čudovit pregled sedanjega evropskega mišljenja o politični organizaciji« (Foreign Affairs). »Marljiv bravec naj ima knjigo za kompandij sodobne politične filozofije od avtorja, čigar teoretično, praktično in politično življenje na dveh kontinentih ga je še posebej usposobilo, da nam je dal to mojstrsko delo« (Social science). Kot študijsko knjigo jo še posebno toplo priporoča The London Tablet: »Izreči moramo najvišjo zahvalo, ki jo more kritik dati priročniku za študij.« Zelo toplo so knjigo ocenile tudi češke revije. Avtorju pa mora izreči narod priznanje, da je tudi s »Knjigo o državi« svoje državno in narodno poslanstvo v velikem svetu dobro izpolnil.

Bolnišnica in brezdomci

Ljubljana, 15. febr.

Mnogo debat in razprav je že bilo o razširjenosti ljubljanske bolnišnice. Letna statistika kaže zgovorno, kakšen naval bolnikov je iz vseh krajev Slovenije. Težki bolniki prihajajo v Ljubljano tudi iz krajev, ki so bližji drugim bolnišnicam, toda vsi tiče v Ljubljano, kjer upajo, da bodo našli primerno zdravniško nego in da jih bodo ljubljanski zdravniki specializirali ozdravili od hudih bolezni, ki so včasih res potrebne posebnega zdravljenja. Zasnovan je veliki načrti, toda povsod odločuje le kredit in denarna sredstva, dana na razpolago od strani države in banovine.

Letos je bil v bolnišnici v dobi hudega mraza še hujši naval bolnikov, kakor pa lani. Do danes popoldne je bilo v bolnišnici sprejetih že 3100 bolnikov. Vsi oddelki so prenapolnjeni. In vprašanje sprejema je posebno poglavje. Je tudi tu načelo »kdo prej pride, prej melje«. Irtanji vlaki navadno pripeljejo iz mnogih krajev bolnike, ki bi se lahko zatekli v druge bolnišnice v banovini. Zdravniki pa jih odpravljajo v Ljubljano.

Posebno poglavje tvorijo v sedanji zimi — brezdomci. Reče, ki so dolgo časa prezežali po raznih kozolcih in skednjih okolice, so obloži in v skrajni sili se zatekajo v bolnišnico. Po kozolcih, kjer ni zavetja pred mrazom in vetrom, so se našli hudega revmatizma in tako pride potem bolnišnica kot edino zavetje, da so spravljani pod toplo streho in dobro oskrbo. Pregled doslej v bolnišnico sprejetih bolnikov pojasnjuje žalostno dejstvo, da je prišlo iskati v bolnišnico pomoči mnogo revma-

tikov — brezdomcev in brezposelnih, ki so se skrivali po kozolcih, ne toliko, da bi se skrivali pred varnostnimi oblastmi zaradi kakih deliktov, marveč so to večinoma brezdomci, ki nimajo nikjer pravega zavetja in jih tudi mnogi odklanjajo kot nadležne tujce in pohajkovače. Vsakdo ve, kako je s takimi nesrečnimi ljudmi. Veseli so, da dobe toplo zavetje vsaj za nekaj ur pred pritiskajočim mrazom. Podnevi se že kje solnčijo, toda noč z mrazom ima svojo moč. Mraz jim gloda kosti. Zato ni čudno, da je v bolnišnici število revmatikov prav veliko. V bolnišnici je bilo sprejetih doslej tudi mnogo inozemcev, ki so ostali na zimo brez dela in strehe.

Okoličani se teh ljudi, ki so popolnoma obupani, hranijo vjeti pod streho, kajti bilo je že več nesreč in sitnosti zaradi njih. Ko človek jutraj opazuje, kako prihajajo ti nesrečni brezdomci, večidel mladi ljudje, iz raznih kozolcev, kjer niso niti poneli varni pred racijo in ne morejo mirno zatisniti oči, si pač nehoti stavi vprašanje, kako naj bi socialnopolitični faktorji organizirali akcijo, da se te nesrečne ljudi spravi pod streho in jih prehrani. Pa ne samo bolnišnica, tudi druga javna postojla so polna ljudi, ki se hodijo po hodnikih gret. Nikdar drugače človek ni opazil teh ljudi v justični palači, toda mraz zadnjih dni jih je pignjal, da tudi tam iščejo zavetje. Primerili so se slučajni, da so ti obupanci prenočevali celo po straneh, samo da so bili varni pred mrazom. Ni treba videti v vsakem brezdomcu kak zločinski tip. Zločinci navadno ne zahajajo v take kraje, kjer vedo, da jih bodo varnostne oblasti kmalu polovile in zaprle.

po starokatoliškem cerkvenem obrodu. Sodišče je v nekem slučaju razsodilo, da je tak zakon pro foro civili neveljaven. To v slučaju, če se uradno dožene, da živi le eden ločeni zakonec iz prejšnjega zakona, kar je bil primer v dotični pravdi.

Izletniški vlak Ljubljana—Stična. V nedeljo, 17. februarja bo vozil na progi Ljubljana—Stična in obratno izletniški vlak za smučarje, z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 7.55 ter s povratkom iz Stične ob 17.30 in prihodom v Ljubljano gor. kol. ob 20.40. Za ta izletniški vlak velja izletniške karte s 50% popustom od normalnih vozniš. Otroci od 4—10 leta plačajo četrtinsko vozno ceno.

Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna »Franz-Josef«-grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na klinikah za bolezni krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi

Citalnica v Gradcu poročajo: Na dan 3. februarja smo imeli v društveni sobi »Citalnice« svoj redni občni zbor za leto 1935. Po poročilu predsednika, tajnika in blaginjskega so se vršile volitve novega odbora, ki so izpadle takole: Predsednik: Kukman Matija, prv., podpredsednik: Gošak Maksim, tajnik: Potrč Otmar, medic., namest.: Poissy Erna, medic., blaginjski: Majer Josip, priv., namest.: Petrovič Ognjesl., knjižničar: Kokol Franc, medic., namest.: Korjan Ivan, revizorja: Obračun Rud. in Kunej Dušan, oba med. — Prepovedan tisk. Službene novice št. 35 objavljajo, da je državno pravdnštvo v Zagrebu prepovedalo prodajati in razširjati št. 2 humorističnega tednika »Koprive« in knjige »Društvene bolezni«, ki jo je napisal dr. B. N. Kslacky in je izšla v Zagrebu.

Kraljevska banska uprava bo oddala zidarska, betonska in nekatera vzporedna dela kot eno skupino ter tesarska, nizarska, steklarska in pleskarska dela kot drugo skupino pri napravi novega stropa v pralnici ženske kaznilnice v Begunjah. Poudariti priložnosti se dobijo pri tehničnem oddelku. Gledališka ul. 8, soba št. 33.

Čudna prošnja. Nedavno so prebivalci Slavonskega Samca poslali pristojni oblasti originalno prošnjo, da bi bil morilec Adam Majer, ki je bil obsojen na smrt zaradi roparskega amora družine bogatega Guberoviča iz Samca, obsojen v Slavonskem Samcu. Adam Majer je preteklo leto umoril v Samcu bogataša Stefana Guberoviča, njegovo ženo in taško ter odnesel večjo vsoto denarja. Tega zločina je bilo obdolženih več nedolžnih oseb, dokler se ni končno posredilo najti pravega zločince. Te dni je prišla prošnja, katero so podpisali prebivalci Samca in okolice, nazaj. Oblast je odgovorila, da prošnji ne more ugoditi, ker bi bilo to proti zakonu, in da bo Adam Majer obsojen v Osijeku. Zadnje čase je bilo v Samcu in okolici izvršenih več ropov in umorov, zato bi bila po mnenju podpisnikov na prošnji justifikacija na licu mesta učinkovito strašilo za druge zločince.

Pri revmatizmu v glavi, ledjih, plečih, živčnih bolečinah v kolkih usedu (Hexenschuss) se uporablja naravna »Franz-Josefov« voda z velikim pridom pri vsakdanjem izpiranju prebavnega kanala.

II. Evharistični kongres za Jugoslavijo

Gg. sotrudnike kongresne ti-kovne službe, ki so bili naproseni za sodelovanje z okrožnico od 4. januarja 1935, zelo lepo prosimo, da zaprosene referate čimprej dovršijo, ali pa vsaj vodji tiskovne službe kratko sporočijo, do kdaj upajo delo končati. One gospode, ki so izdelke že poslali, prosimo, naj opuste, če prejema nismo posebej potrdili. V navalu dela je to skoraj nemogoče.

Podobice z molitvijo za uspeh kongresa so pošle. Med tem, ko z raznih strani nujno za ne prosijo, čujemo, da po nekod še sploh niso bile izročene svojemu namenu. Kjerkoli se je to zgodilo, vedo naj, da s tem manjšajo armado molitve, od katerih gorečnosti je bistveno odvisen uspeh kongresa. Če bi pa kje vendar le preostale, prosimo, vrnite nam jih, da zadovoljimo one, ki jih še potrebujejo.

Prispevki za kongres: Župni urad v Vitanju 20 Din; Župni urad Mengeš 310 Din; Župni urad v Rušah 100 Din; v Begunjah pri Lescah 300 Din; v Javorju pri Poljanah 182 Din; v Velikih Laščah 200 Din; Mohorjani v Trnovem 400 Din; župni urad v Catežu pod Zaplazo 220 Din; farna zbirka Ithana 260 Din; Mohorjani v Marenburgu 50

Slab duh iz ust

je vsakemu zopr, očrneli zobje pokvarijo najlepši obraz. Obe ti dve lepotni napaki se odpravita že z enkratnim čiščenjem s prijetno osvežujočo in okusno Chlorodont zobno pasto. Chlorodont da zobem bleščeč lesk slonove kosti, ne da bi pokvaril zobno sklenino. Jugoslovanski proizvod. Tuba Din. 8.-

Celje

Slovesno zvonjenje v vseh celjskih cerkvah bo drevi naznanilo Celjanom, da bo jutri na slovesen način praznovali obletnico kronanja papeža Pija XI. Jutri bo v ta namen ob 10 dopoldne v opatijski cerkvi govoril in slovesna sv. maša, popoldne ob 4 pa v veliki dvorani Ljudske pesojilnice proslava z bogatim sporedom. Nabavite si vstopnice že danes v predprodaji v Si-mškovi tiskovni zadrugi.

Delovanje celjskega okrajnega odbora društva »Rdeči križ« v letu 1934. V četrtletju popoldne je imel celjski »Rdeči križ« v posvetovalnici mestnega poglavarstva občni zbor. Društvo je šlo v preteklem letu 166 članov, 50 rednih in 116 pomožnih. Poleg članarine so se stekali darovi tudi iz prireditve tedna Rdečega križa ter od šteti obiskovalcev grobov. Mestna in okoliška občina sta darovali po 1000 Din. Društvo je priredilo 2 samaritanska tečaja. Na podporah je izšlo 4300 Din. Dohodkov je bilo 8496 Din, izdatkov pa 4300 Din. Društveno premoženje znaša 29.605.92 Din. Izvoljen je bil naslednji odbor s predsednikom zaslužnim g. dr. Juro Ilrščevom na čelu.

Sv. maše zadušnice za pok. g. dr. Valentina Rožiča, bivšega tajnika Mohorjeve tiskarne v Celovcu, je bila večeraj zjutraj v Marijini cerkvi. Sv. maše, ki jo je daroval g. Jos. Zelen, so se polnoštevilno udeležili uslužbeni Mohorjeve tiskarne.

Celjski Studio pripravlja v režiji lekarnarja g. Fed. Gradničnika narodno »ro« Deseti brate, ki jo namerava prizoriti v nedeljo, dne 24. februarja.

Umrli je v celjski bolnišnici župan Jože. 27 let, rudar brez posla, smohor nad Laškim. N. p. v m.

Sv. Benedikt v Slov. gor.

Z uredbo od 15. oktobra 1933 je bilo določeno, da sta šolski in farni okoliš Sv. Benedikt v Slov. gorah razdeljena v dve izvenfarni občini, in to Ščavnica in Senarska. Da bi bili vsi prizadeti občani s to razdelitvijo 100 odstotno zadovoljni, o tem pač niko ne dvomi. To je razvidno že iz tega, ker so prizadeti vložili do sedaj že več prošni na merodajne oblasti, da se ta nepravilna razdelitev, ki je tudi krivična, popravi. Toda prošnje so bile do sedaj še vse brezuspešne. Pri tem so postopali prizadeti popolnoma v smislu določil zakona o občinah. Zbrane podpise so izročili dvema krajevnima zaupnikom, iz vsake krajevene občine enemu. To sta bila Ludvik Borko iz Ithove, občina Ščavnica, in Fekonja, posestnik iz Staingrove, občina Senarska. Ta dva sta nato zaprosila okrajno načelstvo v Mariboru, da se sme vrstiti v mesecu decembru lanskega leta radi nove razmejitve občine posvet v cerkveni dvorani pri Sv. Benediktu v Slov. gorah. Sestanek pa je politična oblast prepovedala in oha predlagatelja sta bila kaznovana vsak na 500 Din globe. Sveda s tem odlokom občani niso bili zadovoljni. Vendar pa zaupajo v to, da bo nova vlada, ki je izjavila, da hoče varovati zakonitost v vsakem primeru, popravila krivice ter bo dovolila, da se osnuje pri Sv. Benediktu nova uravna občina. Dejstvo je namreč, da je bil Sv. Benedikt že od Ciril Metodovih časov važno središče Slovenskih gor in gotovo 1200 letna zgodovina opravičuje, da tako središče ostane še v naprej. Ne sme se tudi razmejitve zabranjevati zato, ker pri Sv. Benediktu niti 25 odstotkov glasovalcev ni za JNS, ali pa zato, ker ima v svoji sredi enega najboljših zaslužnih borcev za slovenstvo in za Jugoslavijo, dekana g. Frana Sal. Gomilška.

Kamnik

Odbor za postavitev in oskrbo Aleksandrovega križa na Brani uprizoni danes ob 8 zvečer in jutri ob 4 popoldne v Kamniškem domu veseloligro s petjem »Dva utopljenca«, h kateri najvjudneje vabi.

Redna glavna skupščina (občni zbor) Tujsko-prometnega društva v Kamniku bo 23. februarja točno ob 19.30 v posebni sobi restavracije Ant. Cererja z dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika, tajnika in blaginjskega; 2. Poročilo preglednikov; 3. Volitev odbora; 4. Volitev preglednikov; 5. Slučajnosti. — P. S. Ako ob določeni uri skupščina ne bi bila sklepna, se vrši pol ure pozneje glavna skupščina s istim dnevnim redom, ki je sklepna ob vsakem številu došlih članov (§ 18. društvenih pravil).

Škale pri Velenju

V sredo je škalska fara spremila na zadnji poti svojega bivšega organista g. Adolfa Schwarza, ki je domala 50 let pel slavo božjo na škalskih orglah. Dolf — tako so ga povsod imenovali — pa farani niso poznali le kot organista; Dolf je bil tudi vzor-katoličan in mož-poštenjak. Zato je bil njegov pogreb lep in na njegovi poslednji poti ga je spremljala skoraj vsa Škalska dolina. Na pogreb so prihiteli tudi bivši škalski kaplani sedanji župniki: g. Marko Sagaj iz Brezna ob Dravi, g. Jožef Bezjak iz Zreč, g. Jurij Mikolič iz Luč in g. France Štukovnik, kaplan iz Belting. Pred domačo hišo so pevci zapeli »Vigred se povrne...«. Okrog taktirke pevovodje g. Vendišnika so se združili številni pevci, ki so bili kdaj pokorniki pevci na koru. Ob grobu se je najprej poslovlil od rajnega župnika g. Sagaj. Po udarjal je, da je g. Dolf zrastle iz časov, ko je po Slovenskem zavel Slomščekov duh; Dolf je bil vreden učenec in častilec Slomščekov. V imenu faranov in bolnega dekana msgr. Rotnerja je pokorniku izrekel zahvalo domači kaplan g. Ljupša. Dolfu, slovenskemu pevcu in organistu bodi ohranjena časten spomin!

Videm ob Savi

Dopolnilo. Dodatno poročamo, da se je potreba umrlega gospoda župnika Sribarja iz Artič udeležila tudi mladina višje narodne šole na Vidmu pod vodstvom g. upravitelja Voglarja. V zadnjem poročilu je to pomotoma izostalo.

Učiteljski sestanek. Sestanek učiteljskega društva za okraja Krško in Brezice se je vršil preteklo soboto na Vidmu v prostorih tukajšnje državne narodne šole. Udeležilo se ga je okrog 150 učiteljev.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

ima v zalogi sledeče mladinske igrice: Albreht: Sestrica gre, igrokaz v 1 dejanju, 8 Din; Takih pet za mladi svet, 5 mladinskih igrice, 20 Din; Bevk: Bedak Pavlek, 6 otroških iger, 18 Din; Golia: Princiska in pastirček, pravljica v 5 dejanjih, 12 Din; Golia: Jurček, pravljica v 4 dejanjih, 8 Din; Gregorčičeva: Otroški oder, 12 iger za mladino otroških vrtcev in ljudskih šol, 8 Din; Hötzel-Lehrmann: Punčke živé, mladinska spevo-igra v 3 dejanjih, 8 Din; Komarova: Sestrin varuh, mladinska igra v 1 dejanju; Carobna košara, mladinska igra v 1 dejanju, 4 Din; Korban: Ziva voda, pravljica enodejanska s petjem, 14 Din; P. Krizostoh: Pavelkova pištalka, otroška igra v 4 prizorih, 3 Din; P. Krizostoh: Otroške igrice, 4 otroški prizorčki, 3 Din; Lavrentič: Deca išče kralja Matjaža, otroška igra v 2 slikah, 4 Din; Lovšin: Desetnik in sirotec, mladinski igrokaz s petjem v 3 dejanjih, 20 Din; Marica: Kralj Matjaž, mladinski, narodni igrokaz s petjem, plesom v 5 slikah, 7 Din; pevške točke k igri, 9 Din; Palme: Plavek plete, pravljica igra v 3 dejanjih, 5 Din; Pečjak: Kraljica z mrtvim sreem, pravljica komedija v 4 dejanjih, 15 Din, pevške točke 10 Din; Ribič: Igrice, zbirka lažjih 6 igrice, 9 Din; Ribič: V kraljevstvu palčkov, otroška igra s petjem v 3 dejanjih, 20 Din, pevške točke 20 Din; Ribič: Kraljica palčkov, mladinska igrice v 3 dejanjih, 22 Din; Skrbineček: Božji volek in drugi, 6 mladinskih iger, 18 Din; Zolnir: Sola v nebesih, igra v 3 dejanjih, 5 Din; Spicar: Martin Napuhček, pravljica igra za mladino v 5 slikah, 10 Din; Vir nedolžnega veselja, prireditev za prvoobhajnec, 15 Din.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sobota, 16. februarja: 12.00 Rampampam (postra razvija plošč) 12.50 Poročila 13.00 Cas, Rampampam (postra razvija plošč) 18.00 Radijski orkester 18.15 Aktualnosti (Lju-levit Mreel) 18.30 Radijski orkester 18.50 Francosčina (prof. Prezelj) 19.30 Cas, Jedilni list, program za nedeljo 19.30 Nae, ura: Zagreb — mesto gošbe (dr. Sirola), iz Zagreba 20.00 Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.30 Radijski variete. Sodelujejo: ga. Medvedova, gđ. Izbičeva, g. Sanež, K. Doljak, Simčič, Zagar in Jelačin ter Radijski orkester in plošč. Vmet: čas in poročila 22.30 Pesmi in plesi iz opret na ploščah.

Drugi programi

SOBOTA, 16. februarja, Beograd: 18.00 Narodna pesmi 20.00 Radio orkester 20.35 Srbski večer 22.25 Plesna glasba 23.00 Pester program. — Zagreb: 20.30 Vokalni koncert 21.00 Hestacija 21.30 Vokalni koncert 22.15 Salonski kvartet. — Dunaj: 17.50 Mandolinistični koncert 20.00 Veseli radio potovanja 22.40 Radio orkester 24.15 Ciganska glasba. — Budimpešta: 18.30 Plošč 20.30 Postra ura 21.30 Ciganska glasba 22.00 Jazz 23.35 Ciganska glasba. — Milan-Trst: 17.05 Plesna glasba 30.45 Norma, opera, Bellini. — Rim-Bari: 17.10 Koncert 20.45 Norma, opera, Bellini. — Praga: 19.15 Jazz, 20.15 Vesele igra 21.00 iz opret 22.15 Plošč 22.30 Laska glasba. — Bruo: 19.15 Ljudska godba na pihala. — Varšava: 20.00 Dunaj 21.00 Orkester in pevski koncert 22.15 Plesna glasba. — Berlin: 18.30 Glasba za konce telesa 20.30 Bocenico, kom. opera, Suppe. — Kölnberg: 19.00 Koncert solistov 20.15 Letalski večer. — Hambur: 20.15 Pester večer. — Bratislava: 20.15 Radio karneval. — Lipsko: 19.00 iz Heba 20.10 Köln. — Köln: 19.00 Poljski skladatelj 20.10 Monakovski predpust v Kölnu. — Frankfurt: 18.50 Berlin 20.10 Pester večer. — Stuttgart: 18.50 Plošč po željah 20.10 Monakovo. — Monakovo: 19.10 Citraški koncert 20.10 Netopir, opereta, Strauss. — Zürich: 19.30 Domače pesmi in koronice 20.30 Izra e srtura. — Strassburg: 18.00 Orkestralni koncert iz Pa riza 22.00 Vojaska godba.

DRAMA — Začetek ob 20

Sobota, 16. februarja: Blodni ognji. Premijera. Red C. Nedelja, 17. februarja ob 15: Vihar v kotarac. Izven. Značane cene od 30 Din navzgor. — Ob 20: Postrake. Izven. Značane cene od 24 Din navzgor.

OPERA — Začetek ob 20

Sobota, 16. februarja: Dorian gre. Red B. Nedelja, 17. februarja ob 15: Štirje grobnari. Izven. Značane cene. — Ob 20: Ples v Savoju. Izven. Značane cene.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 16. februarja: Zdravnik na razpustju. Red D. Nedelja, 17. februarja ob 15: Janko in Metka. Otroška predstava. Značane cene. — Ob 20: Carjevič. Zadržat. Globoko značane cene.

Kaj pravite?

Ljudje so že tako ustvarjeni, da rajši jemljejo, kakor dajejo. Ta človeška slabost prihaja do veljave zlasti pri plačevanju davkov, ko je treba pomagati navadno precej denarja na mizo, s seboj pa ne neseš nič.

Davkov ljudje nikjer radi ne plačujejo. Tako je pri nas in tako je tudi na Portugalskem, kjer imajo pač zapisane precej davkov v knjigah, v blagajnah je pa — prazen prostor.

Na Portugalskem pa imajo v deželi tudi mnogo podgan in za zatiranje te živali je vlada določila prav čedne nagrade.

Plačevanje oziroma neplačevanje davkov in nagrade za zatiranje podgan pa so znali na Portugalskem prav spretno »povezati«: modri računariji so rekli davko-neplačalcem, naj gredo pobijati podgane, da si bodo prislužili nagrade, s nagradami pa lahko plačajo zastale davke.

Kaj pravite, g. urednik, ali ni to pametna misel, ki bi jo bilo treba uresničiti tudi pri nas?

Miši, podgane, hrčki in kor je še podobne zalege, delajo tudi pri nas veliko škodo, ki jo lahko cenimo na milijone! Koliko žita, krompirja itd. te živali pojedo in koliko trčč. zobjer in desk pregledajo! Če bi teh živali polovili ali pobili le polovico, bi imeli precej več blaga v naših zalogah, kakor ga imamo.

Podgane pa ne delajo škode samo na zasebnih hišah, ampak tudi na državni hiši. To so podgane posebne vrste, ki so od vseh podgan najbolj nevarne in škodljive.

Kaj pravite, g. urednik, ali se ne bi izplačalo, če bi za »pobijanje« teh podgan država uprava določila tudi posebne nagrade? Če teh podgan ne bi bilo, bi skoraj gotovo lahko črtali iz davčnih knjig vse davčne zaostanke.

Koledar

Sobota, 16. februarja: Julijana, devica-mučenica.

Novi grobovi

† V Gotovljah je umrla gospa Ana Reher. Bila je dobra žena in skrbna mati. Pogreb bo v nedeljo ob pol 4 popoldne. Naj ji sveti večna luč! Zaljubljenim svojcem naše iskreno sožalje!

† V Pečah je umrl Janez Vektoraz, kamnosek v starosti 69 let. Veliko nagrobnih spomenikov je napravil doma in v okolici, a najlepši spomenik je izklesal sebi s tem, da je bil vedno zgled krščanskega življenja in obilne molitve. Kakor je udano prenašal svojo dolgo bolezen, tako je tudi sladko zaspal v Gospodu. Bil je vedno zvest naročnik »Slovenca« vkljub sedanjim denarni krizi. Naj dobri Bog da pokoj njegovi duši in tolaži zapuščenno družino.

Osebnosti

— Poročila sta se v ljubljanski stolnici g. Miroslav Musil, gostilničar na Vrhniki, in gđ. Pavla Kos, posestnica v Dobrni. Bilo srečno!

Ostale vesti

— Skrajni čas je že bil, da se je zganila Dolenjska in postavila več kot upravičeno zahtevo po zgraditvi železnice St. Janž—Sevnica. Ta proga je bila leta 1927 že uzakonjena, na razpolago so bila tudi denarna sredstva, prometno ministrstvo je njeno gradnjo odobrilo, proga je bila že trasirana in izkoličena, pa do zgraditve vendarle ni prišlo, ker se je porabil za to določen denar v druge svrhe. Tem bolj smo zdaj upravičeni opozoriti merodajne činitele na nujno potrebo zgraditve železnice St. Janž—Sevnica, saj bodo mobilizirana velika denarna sredstva, od katerih mora odpasti odgovarajoči del tudi na Slovenijo. Na velikem manifestacijskem zborovanju, ki bo v nedeljo ob 11 dopoldne v Prosvetnem domu v Trebnjem, naj se pokaže, da je železnica St. Janž—Sevnica naša prva zahteva, naša najbolj vroča želja. Pridite vsi! Čim več nas bo, tem bolj se bo slišal naš glas.

— Ločitve zakona pri ljubljanskem okr. sodišču. Pri ljubljanskem okrožnem sodišču je bilo lani vloženih 80 tožb za ločitev zakona od mize in postelje. Vložena je bila med drugim tudi 1 tožba za razvedbo zakona. Večina ločitvenih pravd konča tako, da se zakonca poravnata na miren način, v prav redkih slučajih pride do sodb. Ločitve pravde obravnava večidel civilni sodniki-podjedci, le redke so pravde, ki pridejo pred civilni senat, odloča v tem primeru višina alimentov, ki naj bi jih plačeval toženi zakonec. Pri ljubljanskem okrožnem sodišču se je vršila nedavno zanimiva pravda o vprašanju veljavnosti zakona, sklenjenega v starokatoliški cerkvi med dvema ločencema. Je bilo sporno vprašanje, ali je zakon, ki je bil sklenjen med ločencem moškim na eni strani in ločeno ženo na drugi strani veljaven, če se poročita

Stare trgovske in kulturne vezi

Iz Evrope v Azijo pred 2000 leti

Nam se dozdeva, da se ljudje v tistih časih, ko niso še poznali ne železnic in parnikov, ne letal, ne telefona in brzojava in ne radia, da tisti ljudje o drugih deželah niso dosti vedeli. Ali so tisti davni prednamci bili res brez vsakih stikov med seboj? Vsiljuje se nam n. pr. vprašanje, kako daleč je segalo obzorje Evropejca ob času Kristusovega rojstva. Tedaj je bila v Evropi le ena kulturna država: rimsko cesarstvo. Kulturnih narodov pa je bilo več, da omenimo n. pr. le Grke in Jude! Kaj so ti narodi vedeli o drugih deželah sveta?

Pred Kristusom je na italijanskem inštitutu za Azijo predaval znanstvenik I. Tucci, ki se posebno peča z Indijo in Kitajsko. Obravnaval je zanimivo vprašanje, ali je stara rimska država imela kakve zveze z Daljnimi Vzhodom.

Na podlagi kitajskih in indijskih virov je pojasnil eno točko rimske zgodovine, ki je do sedaj bila le malo znana. Evropejci pred 2000 leti so vedeli za Daljni Vzhod ter jim ta ni bil kaka pravljica dežela Indija — Koromandija, ampak so s temi deželami živahno tržili. Saj je že iz sv. pisma znano, da je judovski kralj Salomon kupčeval z Orijentom; iz zgodovine je znano, da se je Aleksander Veliki boril pred vrati Indije. I. Tucci pa v svojem predavanju dokazuje, da so tudi rimski cesarji že ob začetku cesarstva živahno trgovali z vzhodno Indijo. Ti trgovski stiki so občutno vplivali na politiko rimskega imperija.

Jasno je, da trgovci, ki so prihajali iz Evrope v vzhodno Indijo, niso bili le Rimljani — tako meni I. Tucci. Mi pa menimo, da je bil med temi trgovci le redkokdaj kak Rimljan. Ker je Rim z vojaško silo podjarmil kulturno bolj razgibane narode, je jasno, da so se ti narodi poslednje veliko bolj udejstvovali v zunanji trgovini, ko jim je bila zaprta možnost svobodnega udejstvovanja v domovini. Ker pa je Rimljan, kot nosilec imperialistične rimske politike, hotel tudi vsemu trgovstvu na zunaj dati rimsko obeležje in rimska sredstva, so narodi vzhodne Azije trgovali z »Rimljani«, čeprav so ti »Rimljani« govorili grško ali feniško. Pač pa se mora priznati, da so Rimljani kot država zgradili velike trgovske ceste in jih zavarovali, da se je po njih svobodno lahko razvijala trgovina od Sredozemskega morja do vzhodne Azije.

Najvažnejša je bila pomorska pot skozi Rdeče morje do vzhodne obale Indije. Ta pot je postala najvažnejša, odkar so evropski pomorščaki spoznali važnost monsunov, vetra, ki

v enakih razdobjih piha v Indskem oceanu. Pomorski poti sta bili dve: prva je šla iz Aleksandrije do Rdečega morja in odtod naprej v Indijo; druga pa iz Antiohije do Perzijskega zaliva in odtod naprej. Po tej poti je prodiral tudi rimski cesar Trajan proti Partom, katere je hotel ukrotiti in sicer ne le zato, da bi si jih podvrnil, marveč tudi zato, da bi zavaroval trgovino s svilo, katere je prihajala iz Orijenta in katero so ogrožali Parti.

Antiohija je bila izhodišče druge ceste, katera je po celini skozi osrednjo Azijo vodila na Kitajsko. Tod so novejša izkopavanja odkrila mnogo sledov rimske trgovine. Po tej poti je leta 97 po Kr. prišla prva vest o rimski državi na Kitajsko. Ker so to pot po suhem vedno ogrožali Parti, so se trgovci rajši vozili s pomočjo ugodnih vetrov po morju do polotoka Malaka. Odtod so potem peš hodili na Kitajsko. Dokazuje za to so v novejšem času izkopali na mejah kitajske države.

Po tem potu je leta 166 po Kr. potovalo odposlanstvo rimskega cesarja Marka Avrela h kitajskemu cesarju. 40 let kasneje je sledilo drugo odposlanstvo. Tako je kitajsko cesarstvo postalo znano v Evropi ter je bilo zarisano tudi na Ptolomejevem zemljevidu. Na drugi strani pa je tudi kitajsko zemljepisje takrat prvič spoznalo Evropo.

Trgovski stiki med Evropo in Indijo so bili še bolj živahni. Pod cesarjem Avgustom in njegovimi nasledniki so se prihajala odposlanstva indijskih knezov v Evropo. V kraju Kranganore so izkopali star tempelj, ki je bil posvečen Avgustu. Tam so našli tudi mnogo rimskih novcev. Iz tega bi sledilo, da so bili stiki z Indijo zelo živahni.

Na koncu svojih izvajanj je predavatelj poudaril še nekaj trgovskih predmetov, kateri so se izmenjevali med vzhodom in zahodom. Tudi latinski jezik je prevzel nekaj azijskih besed in se vpliv Azije pozna tudi v znanosti in umetnosti. Na vzhodu so takrat nastajale modroslovne knjige, ki imajo mnogo skupnega. Od zahoda sta Indija in Kitaj dobila sisteme zvezdoslovja in astronomije, kakor so jih učili v aleksandrijski šoli.

Sele, ko je svetovno rimsko cesarstvo razpadlo, so ti stiki polagoma izginili. Vendar niso docela izumrli. Namesto latinskega Rima je nastopila arabska država in za njo krščanski srednji vek, kateri je iskal novih potov z vzhodno Azijo.

Zamesti v Maroku. V gorovju Atlasa v severni Afriki so divjali taki snežni viharji, da je vse ceste zamedlo. Avtomobili so obstali sredi poti, kakor vidimo na sliki.

Mednarodne smučarske tekme na Visoki Tatri. Pogled na del udeležencev.

Potomci dveh mučencev

Poročali smo že, da nameravajo razglasiti za svetnika znamenitega angleškega državnika in pisatelja Tomaža Mora, ki je umrl mučeniške smrti pod rabljevo sekiro, ker ni hotel priznati proticerkvenih dekretov odpadlega angleškega kralja Henrika VIII. Z njim vred bo baže proglašen za svetnik tudi drug angleški mučenec John Fisher. Ob tej priliki angleško katoliško časopisje poroča o potomcih obeh mučencev, ki še žive na Angleškem.

Potomec Tomaža Mora živi na Angleškem še 19. Osem izmed njih se sedaj piše Eyston. To so potomci Morovega sina, ki je živel v zakonu s hčerko nekega podelskega angleškega plemiča. Njena rodovina že 500 let prebiva na svojem posestvu v grofiji Yorkshire. Na tem posestvu stoji tudi družinska kapela, katera je

bila zgrajena ob času angleškega kralja Henrika VI. Ta rodovina skrbno hrani še nekaj spominkov na svojega velikega in svetniškega prednika: čašo, iz katere je Tomaž More pil, in pa njegovo palico. Med potomci Tomaža Mora je eden tudi sloveč avtomobilist, ki je dosegel že mnogo rekordov.

Med potomci Johna Fisherja pa jih je mnogo, kateri niso več katoličani. Med temi nekatoličani je celo 11 anglikanskih duhovnikov. Edini katoličan, ki je direkten potomec mučenika Fisherja, je znani časnikar Claude Fisher, pa še ta je šele v zrelih letih prestopil iz anglikanske v katoliško cerkev. On skrbno hrani staro podobo svojega pradedca, katera je že 300 let v njegovi rodovini.

Ko so ustrelili karmeličanskega patra

Sedaj se na Španskem pred sodiščem obravnavajo dogodki iz oktobrske komunistične revolucije na Španskem. Pri tej priliki je preiskava dognala, kako so komunisti ustrelili karmeličanskega patra Evfracija.

Oče Evfracij je pri priliki padel in se hudo poškodoval na glavi. Prenesti so ga morali v bolnišnico v mestu Oviedo. Ta bolnišnica pa je takrat že bila v rokah komunističnih revolucionarjev, kateri so hoteli patra takoj postaviti pred sodišče. Zdravnik je ugovarjal in poudarjal, da se bolnik ne more gibati. Vkljub temu so ga zgrabili in gnali pred revolucionarji odbor. Ker pater ni mogel hoditi, so ga spravili v avto ter ga z njim odpeljali. Pa niso ga odpeljali pred sodišče, ampak iz mesta, da ga tam zunaj kratkoma brez obravnave ustrelje Pater ni mogel stopiti iz avtomobila, ampak so ga morali nesti. Postavili so ga k steni, ob kateri je mirno obstal, njegovi morilci pa so se s puškami v rokah postavili 5 m pred njim in namerili puške nanj.

Oče Evfracij je še spregovoril besede: »Odpuščajte vam!« Nato so zagrmle puške in očeta Evfracija ni bilo več.

Sedaj so v Asturiji prijeli nekega moža, ki se piše Juan Maestro, kateri je priznal, da je on povzročil smrt karmeličanskega p. Evfracija.

Upornik umira s križem v roki

V Oviedu na Španskem so te dni ustrelili dva moža, katera sta se z orožjem v roki udeleževala zadnje revolucije. Eden izmed njihju narednik Vasquez je umrl s križem v roki. Malo prej, preden je izbruhnila revolucija, je pobegnil od svojega polka ter se nato udeležil

naskoka na vojašnico. V isti vojašnici so ga sedaj ustrelili vprčo vsega polka, kateremu je pripadal. Zadnje ure svojega življenja je preživel v družbi katoliškega duhovnika, kateri ga je spovedal in obhajal. Drugi pa je umrl brez kesanja. Tudi on je vodil del vstaev ter je ukazal streljati na gručo neobroženih moških, ženek in otrok, ki so s culicami bežali iz svojih domov pred uporniki. Vsega tega se mož ni kesal, ampak je umrl s klicem: »Naj živi republika!«

Vrhovni poveljnik italijanskih čet, ki so namenjene v Abesinijo, general Rudolf Graziani, ki je premagal Libijo.

Roman za mlade in stare

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

»Aha! Torej Schillerja, tistega, ki ima vse polno spomenikov!«

»Da, da, tega. Torej ta Schiller je napisal igro, katere dejanje se dogaja v Švici. Igra se imenuje »Viljem Tell«. Prejšnje čase so morali otroci zmerom pisati naloge o njej.«

»Mi tudi,« je dejal Zakovnik. »Tella dobro poznam. Zares veličastna drama! To je treba Schillerju priznati. Kar je res, je res. Naloge so bile pa za nas strah in groza. Ene se še prav dobro spominjam. Imenovala se je: »Zakaj Tell ni trepetal, ko je meril v jabolko.« Takrat sem dobil cvek. Naloge so bile zame sploh...«

»Ze verjamem, že,« sem ga prekinil. »Dovolite, da za trenutek stopim spet jaz na govorniški oder. To sem vam hotel povedati: Schiller tudi nikoli ni bil v Švici in vendar se njegova igra »Viljem Tell« do zadnje pike ujema z resničnostjo.«

»Potem je pa gotovo čital kuhinjske bukve,« je menil Zakovnik.

»Kuhinjske bukve?« sem ga debelo pogledal. »I, seveda! Kuhinjske bukve. Takšne, v katerih je vse natančno popisano. Kako visoke so gore v Švici. Kako je takrat, kadar zadivja nevihta nad Vierwaldstättskim jezerom. In kako je bilo, ko so se kmetje uprli guvernerju Gesslerju.«

»To ste pa kar dobro povedali,« sem ga pohvalil. »Schiller je prav gotovo tako storil.«

»No, vidite!« se je Zakovnik ponosno vzravnil in zamahnil s prtičem po nadležni muhi. »Storite torej tudi vi tako, in prečitajte najprej nekaj knjig, potem boste pa lahko napisali svojo kengurujsko zgodbo o Avstraliji.«

»Hm, to me pa prav nič ne mika. Če bi imel denar, bi se odpeljal tja in si vse natančno ogledal. Od blizu! Da bi pa čital knjige, ne...«

»Potem vam dam moder nasvet,« je dejal. »Najboljše je, da pišete samo o takšnih stvareh, ki jih dobro poznate. Na primer o podzemeljski železnici in hotelih in še o tem in onem. In o otrokih, ki jih imate vsak dan pred nosom in kakršni smo bili nekoč tudi mi.«

»To se vse lepo sliši,« sem ugovarjal, »ampak neki gospod z dolgo sivo brado, ki pozna otroke boljše kot žep v svojem telovniku, mi je zaupno povedal, da jim to ne ugaja!«

»Prazne marnje!« je zagodrnjal gospod Zakovnik. »Zanesite se na moje besede. Sicer imam pa tudi jaz otroke. Dva fanta in deklico. Kadar imam med tednom prost dan, jim pripovedujem, kakšne stvari se dogajajo tukajle. Na primer, kako me včasih kdo oslepari za zapitek, ali pa še kaj zanimivejšega; na primer, kako je zadnjič neki pijani gost hotel prisiliti dečku, ki prodaja svaljčice, zaušnico, namesto njega pa je zadel damo, ki je slučajno šla mimo. In otroci me poslušajo tako verno, kakor da v kleti straši, toliko vam lahko povem.«

»Ali mislite resno in iskreno, gospod Zakovnik?« sem se še vedno obotavljal.

»Kajpada! Naj se mi posuši jezik, če lažem!«

je zaklical in izginil; nepotrpežljiv gost je hotel plačati in je trkal z nožem ob kozarec.

In tako sem napisal zgodbo o prigradah, ki jih vsi, jaz in vi, že zdavnaj poznamo, prav za prav samo zategadelj, ker je tako hotel gospod plačilni natakak Zakovnik.

★

Odšel sem najprej domov, se naslonil na okensko polico, gledal vzdolž po Praški ulici in si na tihem mislil: morda pa pojde zgodba, ki jo iščem, vprav zdajle mimo. Pomagal bi ji z roko in zaklical:

»Oh, prosim vas, gospa zgodba, skočite za trenutek k meni! Rad bi vas napisal.«

Zgodbe pa ni bilo od nikoder. Začelo me je zebsti. Klavrne volje sem zaprl okno in zdiral tri in petdesetkrat okoli mize. Tudi to ni pomagalo. In tedaj sem se znova, natančno tako kot prej, zleknil po tleh in si preganjal čas z globokim premišljevanjem.

Če človek takole leži na tleh, se mu zazdi svet mahoma ves drugačen. Vidi lesene noge pri stilih in mizah, copate, pisane rože na preprogi, ogorke svaljčice, kosmiče prahu; in celo levo rokavico, ki jo je pred tremi dnevi zamenjal iskal v omari, najde pod blazinjakom. Ležal sem torej v svoji sobi na tleh in si radovedno ogledoval okolico — za spremembo enkrat od spodaj navzgor, namesto od zgoraj navzdol — in zapazil na svoje največje začudenje, da imajo noge pri stilih in mizah — meča. Strumna, prav temna meča, kakor jih imajo zamorci ali šolarji z rjavimi nogavicami.

(Nadaljevanje sledi.)

Katoliška akcija na Poljskem

Katoliška akcija na Poljskem se je nanovo reorganizirala. tako, da so njena pravila v skladu z odločbami vlade, ki zadevajo verske reorganizacije. Poročajo, da se katoliška akcija posebno uspešno razvija med vseučiliško mladino. Pokazalo se je to nedavno na velikem zborovanju v Varšavi. Splošno računajo, da znaša število organizirane katoliške mladine na Poljskem nad 900.000, ki pripada različnim katoliškim organizacijam.

Nova taktika brezbožnikov

Iz več dežel poročajo, da so se brezbožniki zatekli k novi taktiki v boju s krščanstvom in zlasti s katolicizmom. Na Angleškem na primer so brezbožniki opazili, da direkten napad proti veri ni bil dobro sprejet med ljudstvom. Zato so sedaj taktiko spremenili in izjavljajo, da se bore le proti fašizmu in proti vojni. Seveda pa ne pozabljajo pristaviti, da iste sile, ki vzdržujejo fašizem in ki pripravljajo vojno, obenem vzdržujejo tudi versko misel! Zanimivo je, da je organ angleške framasonerije The Fight (Boj) pozdravil to taktiko brezbožnikov in izjavil, da je v skladu tudi z njihovim načinom protikršćanske propagande.

Uspehi triletnega „sihega in napornega dela“ JNS

6000 trgovcev in obrtnikov manj!

To je posledica krize in nezmožne gospodarske politike

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je objavila statistiko o številu prijav in odjav njenih članov za zadnje četrtletje 1934 in s tem za vse leto 1934.

Po tej statistiki se v pretežni večini strok vidi nazadovanje števila obratov. Za zadnje četrtletje je bilo zabeleženo celo v statistiki gostinskih obratov nazadovanje.

TRGOVSKI IN POMOŽNI OBRATI

V skupini trgovskih in pomožnih trgovinskih obratov je bilo v zadnjem četrtletju 1934 145 prijav in 425 odjav (v 4. četrtletju 1933 182 prijav in 443 odjav). Največje gibanje so zabeležile tele stroke: trgovina z živino 2 prijava ter 15 odjav, z lesom 4, oz. 49, z manufakturami 4, 12, z deželnimi pridelki 5, 18, z živili 5, 25, z mlekom 1, 5, s sadjem 0, 6, s perutnino 3, 33, branjarje 7, 24, trgovine z mešanim blagom 69, 81, z vinom 1, 6, agenture in komisije trgovine 1, 13, sejarstvo 0, 10, avtotaksi 3, 11, prevozniki 4, 7 itd.

GOSTINSKI OBRATI

Kakor v četrtletju 1933 in 1. četrtletju 1934, tako je bilo tudi v zadnjem četrtletju 1934 število prijav manjše kot število odjav. Prijavljenih je bilo v zadnjem četrtletju 1934 89, odjavljenih pa 58 gostiln, nadalje so bili prijavljeni 3 bifeji, odjavljenih pa je bilo 5. Krčem je bilo prijavljenih 12, odjavljenih pa so bile 4.

OBRATNA PODJETJA

Obrtnih podjetij je bilo prijavljenih 235, odjavljenih pa 529. Leta 1933 je znašalo število prijav 204, odjav pa 589. Največ prijav, odnosno odjav beležijo tele stroke v zadnjem četrtletju 1934:

Kovači 13 prijav, 15 odjav, podkovni kovači 5, 5, ključavničarji 2, 4, kolarji 2, 17, žage 15, 17, sodarji 0, 10, mizarji 10, 51, medlarji 1, 8, izdelovanje pletenja 2, 5, krojači 13, 53, šivilje 18, 73, čevljarji 32, 89, brivci in frizerji 15, 12, mlinci 29, 15, peki 13, 12, mesarji 11, 25, pleskarji in sobni slikarji 1, 8, izposojevanje mlatilnic 1, 19 itd.

INDUSTRIJSKI OBRATI

Prijavljena sta bila dva obrata, odjavljeni pa trije obrati. V naslednjem podajamo pregled gibanja števila trgovin in obratov v preteklem letu:

	trg. obr.	obr. obr.	gost. obr.
prij. odj.	prij. odj.	prij. odj.	
1. četrtletje	179 648	274 688	61 108
2. četrtletje	160 383	238 478	96 51
3. četrtletje	168 587	245 671	84 74
4. četrtletje	145 425	235 529	58 76

Število prijav je v zadnjem četrtletju v primeri s 3. četrtletjem ponovno padlo, vendar se je tudi število odjav zmanjšalo.

Skupno se je lani število trgovstva zmanjšalo za 1.391 (leta 1933 za 1.390 obratov), število obratov pa za 1.369 obratov (1933 1.836). V dveh letih torej, 1933 in 1934, za 5.426 obratov, kar je porazna številka pri številu 11.000 trgovcev in 25.000 obrtnikov v Sloveniji.

Pregled gibanja v zadnjih treh letih nam daje sledeče številke:

	prijave	odjave	prijave	odjave
1932	1069	1521	2007	2017
1933	777	2107	927	2263
1934	652	2043	922	2361

Iz Trebnjega v Sevnico!

En sam pogled na zemljevid Slovenije zadostuje, da se vidi nedopustna vrzel v našem železniškem omrežju: med glavno progo Zagreb-Zidani most in zagatno železnico Trebnje-St. Janž je ostala neizrabljena linija, ki niti ne meri celih 18 km, od Trbišča po mirni dolini do Sevnice ob Savi. Vmes ni niti visokih hribov, niti globokih zasek, marveč bi tekla začrtana železna cesta z neprečeno mirno nizdol do važne sevnice postaje. Neoprečljivo bi bile koristi, ki jih donese ta železniška zveza vsej deželi ob naši Savi, hrvatskem Zagorju in vsej Dolenjski. In kolike važnosti bo ta zveza za nadaljnji razvoj našega prometa k Jadranskemu morju! Železniška proga St. Janž-Sevnica se mora nemudoma graditi, in ne dvomimo, da se bo v najkrajšem času dogradila.

Ze več mesecev so naši Dolenjci delali na pripravih za akcijo, ki naj dovede do udeležitve tega načrta. Cim pa je vlad objavila svojo namero, da izvede velik program javnih del, je nastopil odločilni trenutek. Sedaj je treba glasno povedati, da za se zahtevamo zvezo St. Janž-Sevnica!

Predolgo že čakamo na obljubljeno, davno že nakazano zvezo Slovenije z morjem. To pot nam obetajo izgradnjo cestne zveze do Sušaka. V resnici je ta cesta nujno potrebna, že oziar na naš ugled zahteva, da se omogoči dohod do našega morja z motornimi vozili. Ona druga naša želja, da dobimo tudi direktno železniško zvezo iz Ljubljane na morje, se še vedno zapostavlja. Pa ne, da smo

sokriv, ko se ob vsakem načrtu pojavljajo konkurenčni projekti in ostre polemike?

Postali smo skromnejši, a realni. Mi anes zahtevamo zvezo St. Janž-Sevnica mi to zvezo zahtevamo, in jo moramo imeti. Fukač ni konkurenčnih projektov, tu ni prepričani ali polemike: Ena država smo, eni državljani od Ljubljane do Novega mesta pa do Trebnjega in Sevnice in Zagreba in Belgrade, od Maribora do Gjevglje! Družite nas, spajajte nas, odstranite zapreke, ki podvezujejo naše gospodarsko življenje. Iz St. Janža do Zagreba je danes preko Ljubljane 222 km, preko Karlova pa še vedno 181 km. namesto 74 kilometrov!

Poslednji čas je, da se kaj stori za našo obubožano Dolenjsko. Sicer bo dolenjsko ljudstvo mislilo, da je zanj samo davčni vijak in da mu ni več obstanke.

V nedeljo, dne 17. t. m., se bo vršilo v Trebnjem veliko ljudsko zborovanje, ki ga sklicuje pripravljalni odbor akcije za gradnjo železnice St. Janž-Sevnica. Zborovanje bo otvoril dekan trebnjski g. Ivan Tomažič. Kot govorniki so še prijavljeni gg. Ivan Jelačin, predsednik Zbornice TOI v Ljubljani; dr. Josip Režek, župan novomeški; ing. M. Suklje, tajnik Zveze industrijcev v Ljubljani. Iz vseh občin Dolenjske, osobito iz mirne doline, se napoveduje velika udeležba ljudstva. Akciji, ki je započeta z lepim zanosom, želimo popolnega uspeha!

Falzikat bankovca za 1000 Din (stare izdaje)

(S črtežem sv. Jurija na konju)

Narodna banka je dobila poročila, da so se ponovno pojavili falzikati bankovcev po 1000 Din stare izdaje (črtež sv. Jurija na konju) in sicer v krajih okoli Sušaka. Zaradi tega obvešča Narodna banka o tem publiko in je izdala tale popis falzikata. Glavna oznaba falzikata je v rdeči barvi, ki je izdelana zelo belo v emblemu grba in v kroni dvoglavega orla. Skoro povsod v ornamentiki se dobro ne strinja z rjavo barvo. Črna barva, številke in podpisi niso popolnoma črni, temveč blede ter drugega ožjega tipa, ki se občutno razlikuje od števil in na pravem bankovcu. Kakor na lico, tako se tudi na naličju barve ne strinjajo, in to: žolta, modra in rdeča. Žolta barva je občutno močnejša kot na pravem bankovcu. Vodni tisk je izdelan mehaničnim potom s pritiskom na lico bankovca. Pritisnjena mesta se vidijo kot zelo polikana. Eden najlažjih znakov za razpoznavanje je ta, da je v besedi Jugoslavija v napisu okoli glave Karadjordja namesto črke i (v cirilici) v predzadnjem zlogu črka n, tako da stoji namesto Jugoslavije Jugoslavnje. V isti besedi črka j ni povita na doljnem koncu, ampak gre naravnost.

Ceprav je rok za potegnitev teh bankovcev 4. maj 1935, vendar pozivlja Narodna banka vse lastnike, da jih v najkrajšem času, t. j. v roku dni predlože v zamenjavo na katerikoli mestu banke. V interesu pravilnega funkcioniranja denarnega prometa je, da se vsi imetniki teh bankovcev čimprej odzovejo temu vabilu. Nadalje poziva banka vse ustanove in urade, da ji takoj pošljejo v zamenjo te bankovce.

Po letnem poročilu Narodne banke je teh bankovcev bilo v obtoku dne 31. decembra 1933 za 803.221.000 Din.

Promet na naših železnicah

Po podatkih Narodne banke je bilo v zadnjih treh mesecih zadnjih dveh let število natovornih vagonov na naših železnicah naslednje (v tisočih): oktober 1933: 152, 1934: 153; november 1933: 131, 1934: 132; december 1933: 106, 1934: 111.

V zadnjih treh mesecih izkazuje torej naš železniški promet nekoliko višje številke kot leta 1933, vendar pa promet še zaostaja za onim v zadnjih treh mesecih 1932.

Naslednja tabela nam kaže število natovornih vagonov v zadnjih letih (vse v tisočih): 1929 1.701, 1930 1.571, 1931 1.609, 1932 1.428, 1933 1.378, 1934 1.401.

Iz tega se vidi dvig prometa v preteklem letu, ki pa ni bil znaten. Saj rezultati leta 1934 še niso dosegli prometa v letu 1932, ki je bil poleg leta 1933 najslabši iz pričujoče statistike.

Dobave. Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. februarja t. l. ponudbe glede dobave vezalnega motvoza in dvakrat sukanega motvoza; do 25. februarja t. l. glede dobave lopat za premog; dne 27. februarja t. l. pa glede dobave i motorja na vrtilni tok. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.)

Dne 12. marca t. l. pri Upravi smodnišnice v Kamniku glede dobave 1200 kubičnih metrov lesa. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Pančevačka pučka banka

Minister trgovine in industrije dr. Vrbanič je izdal Pančevački pučki banki tole dovoljenje:

1. Odlog plačil za 6 let. 2. Obrestna mera na stare hranilne vloge in tekoče račune znaša 3,5% bruto počenši z 20. februarjem 1934 do 31. decembra 1934. Od 1. januarja 1935 dalje pa 3%. 3. Dovoljuje se fuzija s temile zavodi: Modoška štedionica v Jasu Tomiču, štedionica i kreditna zajednica, d. d. v Supljaji ter Prva sečaniška štedionica v Sečnju, tako da more po predhodnih odnosnih sklepih glavnih skupščin teh zavodov, ki so njene afiliacije, z imovino istih upravljati s to olajšavo, da spojitve ni pogojena s predhodnim izplačilom ali zavarovanjem upnikov omenjenih zavodov.

★

Avtentično tolmačenje uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov, Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdalo tole avtentično tolmačenje uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov. 1. Člen 18, odstavek II, točka b) Uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov se ima tolmačiti tako, da se more kompenzirati samo oni dolg denarnemu zavodu, ki izvira iz časa, preden se je zavod začel koristiti z enim od moralnih ukrepov, navedenih v členu 17, odstavek II te uredbe. — 2. V členu 18, odstavek II, točka c) iste uredbe, se navajajo za zastavljene terjatve in je te terjatve tolmačiti tako, da se ne morejo vršiti kompenzacije, če je v vprašanju kakšna hipotekarna terjatev denarnega zavoda pod uredbo, v kolikor taka terjatev služi kot podlaga izdanim hipotekarnim zastavnim. Da li taka terjatev služi kot podlaga izdanim hipotekarnim zastavnim, je merodajna zabeležba v zemljiški knjigi.

Zasebna kompenzacija Jugoslavija—CSR. Kot poročajo praški listi, je jugoslovanska Narodna banka te dni sklenila, da v bodoče ne bo dovoljevala nobenih kompenzacijskih poslov s CSR z ozirom na zlorabe dovoljenja za posle v reeskontu. Zato ni mogoče potom kompenzacij izvažati v CSR in je treba računati s plačili v kliringu. Pogajanja za revizijo jugoslovanskega stališča so se po uradnem poročilu iz Prage že začela.

Dobava kuriva. Dne 18. februarja t. l. bo pri Komandi dravske diviz. obl. v Ljubljani ustmena licitacija za dobavo okrog 17.000 kubičnih metrov drv. Dne 25. februarja t. l. pri Komandi sav. div. obl. v Zagrebu glede dobave okrog 5000 ton premoga. Dne 26. februarja t. l. pri Komandi vrbske diviz. obl. v Banjaluki glede dobave 11.966 kubičnih metrov drv in 1193 ton premoga. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih kondah.)

Borza

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Curiha, Newyorka, Berlina in Prage. Popustila sta Bruselj in Trst, narasli so pa Amsterdam, London in Pariz. V zasebnem kliringu je avstrijski šilling narasel

Vročina,

utrujenost in bolečine so prvi znaki gripe! V tem slučaju je potrebno, da bolnik leže takoj v posteljo in da se s pomočjo ASPIRIN tablet dobro spoji. Na ta način je najbolj mogoče preprečiti to nevarno bolezen.

BAIER VE. KAJ POMAGA!

ASPIRIN
TABLETE

W. & A. S. Bayer AG, Elberfeld, Germany. Export rights granted to the Bayer Co. Ltd., London.

na naših borzah na 8.20—8.30. Grški boni so notirali v Zagrebu 29.40—30.10, v Belgradu pa 29.75 blago. Angleški funt je ostal v Zagrebu neizpremenjen na 223.20—224.80 in v Belgradu na 223.95—224.55. Španska pezeta v Zagrebu 5.40 blago, v Belgradu 5.45 blago. Budimpešta v Belgradu 8.65—8.75.

Ljubljana. Amsterdam 2067.15—2081.75, Berlin 1756.08—1769.95, Bruselj 1024.91—1029.97, Curih 1421.01—1428.08, London 214.86—215.77, Newyork 4355.43—4391.74, Pariz 289.60—291.09, Praga 183.42—184.52. Trst 372.53—375.61.

Promet na zagrebški borzi 31.500 Din. Zürich. Belgrad 7.02. Pariz 20.38. London 15.075, Newyork 309. Bruselj 72.075, Milan 26.26, Madrid 42.225, Amsterdam 208.775, Berlin 124.95, Dunaj 57.40, Stockholm 77.75, Oslo 75.75, Kopenhagen 67.35, Praga 12.915, Varšava 58.325, Atene 2.90, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.66, Buenos-Aires 0.7925.

Vrednostni papirji

Terdenca je bila danes slabšja in so začeli tečaj polagoma popuščati. Promet je bil srednji in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 800 kom., 7% inv. pos. 100.000, 8% Bler. pos. 5.000 dolarjev, in 7% pos. DHB 2.000 dolarjev.

Ljubljana. 7% inv. pos. 75—77, 8% Bler. pos. 75—77, 7% Bler. pos. 68—67, 7% pos. DHB 71—72, agrarji 47—49, belg. obvl. 65—66, vojna škoda 383—385.

Zagreb. Drž. papirji. 7% invest. pos. 76—77.50 (77), agrarji 46—49, vojna škoda 382—383 (382, 383), 2. 3. 4. 385 bl. 5. 6. 383—385, 6% begl. obvl. 65—67, 8% Bler. pos. 75—76.75 (77), 7% Bler. pos. 66.25—67 (66.50), 7% pos. DHB 67—70.50 (66.50). — Delnice. Priv. agr. banka 258—263, Josj. sladk. tov. 150—165, Trboveljska 121—126.

Mednarodne skakalne tekme v Ljubljani

SK Ilirija priredi v nedeljo, dne 24. t. m. na svoji skakalnici v Mostecu velike mednarodne skakalne tekme, za katere vlada že danes, tako med ogromno smučarsko armado, kakor tudi med tekmovalci samimi, izredno zanimanje. Na startu bomo videli naše najboljšje skakače, ki so v letošnji sezoni silno napredovali. Svoje udeležbo pa so obljubili tudi najboljši avstrijski skakači. Skakalnica je lelos preurejena in dovoljuje skoke do 35 m. O tej zanimivi in za Ljubljano jako važni prireditvi bomo podrobneje poročali prihodnje dni.

Mednarodne drsne tekme odpovedane

JZSZ objavlja: Toplo vreme, ki se je neomahoma ustalilo v naših krajih, ne daje garancije, da se bo mednarodne in prvenstvene tekme v umetnem drsanju, razpisane za danes in jutri, moglo v redu izvesti. Ker so tudi vremenske prognoze nepopolne, se je morala JZSZ na smodnji seji drsalnega tehničnega odseka odločiti, da odpove mednarodno tekmovalstvo.

Drzavno prvenstvo bo služala izvesti brez mednarodne udeležbe v nedeljo jutraj, če bo vreme to dopuščalo. Pričetek državnega prvenstva bo v tem primeru jutri ob 8. Tekmovalci in sodniki se naprošajo, da se javijo točno ob 7.30 na drsalnišči SK Ilirije načelniku drsalnega odseka JZSZ g. inž. Bloudeku.

Prvenstvo dravske banovine v slalomu

Predpriprave za ta nedeljski slalom-derby pri Celjski koči so končane. Kako važnost je polagal prireditelj SPD Celje na to tekmo, priča dejstvo, da se je del zgodil pod Celjsko kočjo, preko katerega vodi trasa proge, že v jeseni posekal. Končnovaljavno trasiranje in označevanje slalom proge s Kandaharvratniki se bo izvršilo danes popoldne. Vodstvo tekme bo ukrenilo vse potrebno, da se bo onemo, gočil trening na že označeni trasi. Telefonska narejavanja med startom in ciljem bo omogočala, da se bo občinstvo z megafonom sproti obveščalo o doseženih posameznih časih.

Boks - Ljubljana-Maribor

Boksaška sekcija SK Slovana se predstavi jutri ob 21 v Delavski zbornici občinstvu in je zato povabila boksače iz Maribora, da se pomeri z njimi. Tako homo po večletnem preostiku imeli v Ljubljani drugi boksalni bakaški nastop. Nastopilo bo več parov različnih kategorij. V Mariboru boka še dolgo časa treniralo, zato imajo lepe izgleda na uspeh. Prireditelj na smo, da so atleti SK Slovana ne bodo dali kar tako odpraviti. Začetek je prikladen tudi za smučarje. Predprijava vsotopie je v sportni trgovini Sport-Kmet na Aleksandrovi cesti.

★

Plenarni sestanek nogometne sekcije SK Ilirije bo v ponedeljek, 18. februarja ob 20 v restavraciji hotela Strunelj. Vabilni so tudi stari člani in prijatelji.

SK Ilirija. Table-tenis sekcija. Od danes dalje bo zopet redni trening na Ledini. Vrtlo se ob torliki ob 17 do 21.15, ob četrtih in sobotah pa od 19 do 21.15. Novi člani se sprejemajo na treningih.

Tekme v Zagorju. Podružnica SPD v Zagorju priredi jutri svoj zimskosportni dan. Dopoldne bo tekma na progi 18 km (Sv. Planina—Zagorje), popoldne pa bo bokaški akoli. Ker bo to nekaj edinstvenega za naš kraj, zato posetite tekmi kot gledalec v obilnem številu!

SK Reka, Ljubljana-Vid, priredi jutri smučsko tekmo za klubovo prvenstvo na 10, 3 in 2 km za seniore, juniorje in naraščaj. Stari in elji bo na Streliški pod Ročnikom. Za seniore in juniorje ob 14. leta bo start ob 10, za naraščaj ob 14. leta ob 14.

Belgrad. Drž. papirji. 7% invest. pos. 75—76.50 (75.50), agrarji 48—49 (49), vojna škoda 381—382, 8. 380.50—382 (382.50), 6% begl. obvl. 66.25—66.75 (66.75), 8% Bler. pos. 75—76, 7% Bler. pos. 66.50—67 (66.75), 7% pos. DHB 72 bl. — Delnice. Narodna banka 5450—5550, Priv. agr. banka 200—261 (259, 256).

Žitni trg

Ljubljana. (Franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.) Pšenica 79 kg 2% bč. 135—138, ban. 78 kg 2% 132—133, oves slav. 105—110, koruza prekomerno suha s kvaliteto garancijo bč. 77.50—80, ban. 75—76, bela prekomerno suha za mletve sposobna bč. 95—96, moka niča brez prometnega davka ban. in bč. 215—235, št. 2 200—220, št. 5 180—200, otrobi debeli 105—110.

Novi Sad. Pšenica: bč. potiska in slav. 132.50—135, srem. in bč. 127.50—130, ban. 125—130; koruza: bč. 71—72, ban. 68—70; moka bč. in ban. Og in Ogg 200—222.50, št. 2 180—202.50, št. 5 160—182.50, št. 6 142.50—155, št. 7 117.50—122.50, št. 8 85—90.

Ostalo neizpremenjeno. Tendenca slaba, promet srednji.

Budimpešta. Tendenca stalna, promet srednji. Pšenica: marec 16.60—55—69, zaklj. 16.68—70, maj 16.95—90; 17.07, zaklj. 17.07—08; rž: marec 13.50—47—54, zaklj. 13.54—55, maj 13.80—91—92, zaklj. 13.91—92; koruza: maj 12.07—19, zaklj. 12.19—20.

Živina

Mariborski svinjski sejem dne 15. februarja. Pripravljeni je bilo 144 svinj. Cene: 7—9 tednov stari 90—100, 3—4 mesece stari 120—160, 5—7 mesecev stari 250—300, 8—10 mesecev 360—400, tleto stari 550—600 Din; kilogram žive teže 4—5.50 Din, kilogram mrtve teže 6.50—8.50 Din. Prodanih je bilo 44 svinj.

Sport

Smučarji posori! Idealni smučarski tereni se vam nudijo na Loku. Od postaje Mladovo (prva od Grosuplje) imate deset minut do terena. Tik ob terenu nudijo smučarjem zavetne rastavice, pri dobro zakurjeni kmetiji peč, kakor tudi Hubeznico, dobro in obeno postrežbo. Smuči!

Bliski sportni klub „Triglava“ je adaptiral planinsko kočjo na Grajski Planini, 10 minut oddaljen od Mrege Studenca na Pokljuki. Koča ima deset ležišč, leži na vazonu Kokošnice in ima prelep razgled na vso Triglavska skupino. Je oskrbovana in nudi gostom celotnega oskrbo do 40 Din za osebo. Smučarske ture: na Ogorelec, po vseh Pokljuki, na Kokošnico, odkoder je napravljen preko Rečiske Planine idealni sestop (presek skoz gozdove) na Raitno in dalje na Blei. Smučarska pota so markirane. Na Koprivnik eno preko Ogorelske ali preko Golega Vrha na Gorjake. Vse povsod sijajna smuka. Vsa eventuelna ostala polajmila pri oskrbniki kočje.

Olimpijski sporti. 2. je danes izšel. Tudi vsebina te številke je zanimiva. Zgodovina naših rekorderov na 100 m v beoži in sliki. Od prvih rekorderjev Mihailovič, Kirilina, Sebulica, Matva itd., pa vse do današnjega rekorderja Banerja dobimo v tem številku. — Dr. Dolničar prinaša članek pod naslovom „Kaj moramo vedeti o dihanju“. O tej temi je imel dr. Dolničar predavanje v HPD-u, katerega člani so sledili zanimivim izvajanjem z velikanskim interesom. Aktivni atleti in vsi ostali sportniki, ki želijo ostati v kondiciji, dobijo v številku „Zimski trening“ od M. Dobrina dobre nasvete. — Predsed važnih in zanimivih dogodkov dajejo te številke zelo zanimivo značje. Olimpijski sporti se odvija v vseh trafikah. Predplačiloma stane celo leto 30 Din ter za pol leta 30 Din. Naročila se morejo poslati na uredništvo, Draškovičeva 23, pri M. Dobrinu, Zagreb.

Dobrite planinske postojanke SPD: Ob Ročinskem jezero nudita enen odih Sv. Janosa — umetno drsalnišče — in hotel Zlatorez — izhodišče za najlažje visokogorske smučarske ture. Erjavčeva kočja na Vrškam — iz Kranjske gore 3 ure, letel SPD, Dom na Kravanc — krasni smučski tereni v okolici. Koča na Veliki Planini — skupinski letel, izborna smuka, Dom v Kamniški Bistrici — vodna i sanjni po novozgrajeni cesti visoko nad Bistrico. Koča na Ljubniku — dostopna iz Skofje Loke. Tomarinova kočja na Sv. Gori — prijeten nedeljski letel. Dom na Merzlu — krasni smučski tereni. Modrška kočja — vabi smučarje Savinjske doline. Koča na Smrekovcu — stalno oskrbovana ter ima v okolici izborne smučarske terene. Koča na Roču — oskrbovana tudi nočmi. Logarska dolina, prikupljiva tudi v zimskem obdobju.

Povprečna starost olimpijcev. Marsikdo se bavi z vprašanjem, kako dolgo more sportnik ostati na taki višini, da se more z uspehom udeleževati na mednarodnih tekmah, zlasti na olimpijskih igrah. V glavnem prevladuje mlinadina, ker le ta je najbolj živala, odprna, gibčna in vztr

Naznanila

Ljubljana

1. »Slovaški večer« priredi Slovenski klub pri Slovenskem kat. akad. starejšinstvu dne 19. febr. ob 8. uri večer v verandni dvorani »Unions«. Na sporedu je predavanje prof. Smoleja V. o »Slovaški in Slovaki«. Predavanje spremljajo skopične slike. Vstop prost. Pridite v torek, da spoznate deželo, ki jo Slovenci tako malo poznamo.

1. Zveza večjih sestric sv. Klare ima jutri ob 11 v dvorani na franciskanski portil izredni sestanek s skopičnim predavanjem o evharističnih kongresih. Vabljeni so tudi vse tiste učence in vajenke, ki so drugace zadržane. Predava g. tajnik Vinko Zor. — Vodiitelj.

1. Gospod Leskovic Bogomir bo izvajal v ponedeljek, dne 18. t. m. zvečer v Filharmonični dvorani polnočnega koncerta za violončelo in godalni orkester še Haydnov in Boccherinijev koncert. Boccherini je bil sin kontrabasista, sam pa je slovel kot eden največjih solistov na violončelo svoje dobe. Koncertiral je po vsej Evropi, nazadnje je bil dvorni kapelnik v Madridu, kjer je umrl v največjem pomanjkanju. Njegove skladbe se od vsega začetka do danes vseh letodolnih del valed posebnega smisla za virtuosni slog. So pa čiste, peštre ter zanimive in ritmične in melodijem poudarjene. G. Leskovic in komorni orkester, ki ga sestavljajo Orkestralno društvo Glasbene Matice in gojenel drž. konservatorija pod vodstvom g. L. M. Škerjanca nastopijo 18. februarja v Filharmonični dvorani. Sedeži v Matični knjižarni.

1. Händlov večer v Glasbeni Matici. Koncem prihodnjega tedna se proslavi po vsem svetu 250 letnica rojstva glasbenega velikana Händla. V petek, 22. februarja bo v Glasbeni Matici v ta namen intimni koncert, na katerem se bodo izvajala izključno le Händlova dela. Natančen spored bomo še javili.

1. Kino Kodeljevo predvaja drevi ob 20 »Volgo v plamenih« z Inkišinovom v glavni vlogi, kot dodatek pa veseloigrice »Proč s skrbmi« s Stanom Laurelom in Oliverjem Hardijem.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

G. univ. prof. dr. Hadži Jovan bo predaval o naših jemerih in jezerakem šivalstvu v ponedeljek, 18. februarja m. ob 20. uri v dvorani delavske zbornice. To zanimivo predavanje bodo spremljale lepe skopične slike. — Vstop vsakomur prost.

Maribor

1. Magdalena jutri popoldne ne bodo igrali Meškove igre »Mati«, ker je obbolelo nekaj igralcev. 1. Sportski zborujejo. SSK Zelenikar v Mariboru bo imel drevi ob 30 v dvorani hotela Novi svet v Jurčičevi ulici letni občni zbor. Jutri ob 6 pa bo v isti prostorih občni zbori Jugoslovanske kolesarske zveze.

1. Ne »Veseli kmetič«, ampak »Carjevič«. Namestnik premiera operete »Veseli kmetič« se je v gledališču preločila. Jutri zvečer se vprizori zadnji akt v sezoni operete »Carjevič«.

1. Za rezervne častnike bo drevi ob 18.30 v Kazini valno predavanje. Oni, ki bi bili zadržani, se morajo pismeno z navedbo vzroka opravičiti pri mestnem poveljstvu.

1. Zveza privatnih nameštencev Jugoslavije, podružnica Maribor, obvešča članstvo, da bo v torek, dne 19. februarja redni občni zbor ob 20 v dvorani Delavske zbornice v Mariboru. Sedna 9. II. Dnevni red: 1. Poročilo odbora; 2. volitev novega odbora; 3. referat Filipa Uratnika o zavarovanju privatnih nameštencev.

Celje

1. Sirkha seja odbora obrtne razstave bo v nedeljo, 24. februarja ob 9 v Narodnem domu. Dnevni red: Priprave za razstavo. Vabilno vse zastopnike in zainteresirane kroge, da se seje udeležijo. Kdor pomotoma ne bi prejel vabila, je vabilen tem potom.

Drugi kraji

1. Dol pri Ljubljani. Pevska zveza v Ljubljani, osek cerkveni pevski zbor v Dolu pri Ljubljani vabi na svoj koncert, ki ga priredi dne 24. sveč. ob 3 popoldne v cerkveni dvorani v Dolu. Na sporedu je 20 pesmi, 5 mešanici in 4 moški zbori, ter opereta Srce in denar.

Cerkveni vestnik

1. Cerkev M. D. v Krizankah. Jutri ob pol 11 slovenska sv. maša povodom obletnice kronanja sv. Očeta. Izvaja se: Missa in bon. Sanctorum omnium in graduale Adiator oportunitatibus, zl. V. Goller; po ofert. Tu es Petrus, zl. M. Haller, Tantum ergo, zl. Premrl. Pred mašo: Papeševa himna zl. V. Škromp. Pridiga odpade.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjam očesa — e mast CLAVEN — Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz izvornice in glavnega skladišča: M. Hrnjak lekarnar Sisk. Varajte se potvori!

Debečo fiskalno napravo

skoro novo aparat in večjo zalogo črk, le malo črsk rabljeno, ceno prodam Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Debečo«.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. — Kavarna do 4 jutraj odprta. (h)

Kavarna »Viadukt«
koncert vsak večer. (h)

Službe iščejo

Prodajalka
starejša moč, vajena tudi samostojno voditi špecerijasko trgovino — gre za majhno plačo v Ljubljano. Ponudbe pod šifro »Plača 700 Din« št. 1528 upravi »Slovenca«. (a)

Vajenci

Dečka za učenje
v trgovini z usnjem in čevlji na Gorenjskem — sprejem. Prednost imajo samo z dobrimi spričevali. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gorenjsko« 1473. v

Službodobe

Trgovski pomočnik
vojaštine prost, štajerc, s kavcijo, agilen, ki zna s kmečko stranko dobro ravnati, se za vodstvo podružnice kot samostojna moč na važni postojanki sprejme. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Uren in agilen« 1532. (b)

Koncipijenta
išče odvetniška pisarna v Ljubljani. Izčrpne ponudbe upravi »Slovenca« pod »Koncipijent« št. 1569. (b)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka Ljubljana Krekov trg 10

Hranilne knjižice
kupujemo, prodajamo ter izposlujemo posojila na iste najhitreje in najsolidneje. — Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praška ul. št. 6-II. Tel. int. 38-38. d

Stavbno podjetje
rabi družabnika (-co) z manjšim kapitalom k sodelovanju. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Kapital« št. 1418. (d)

15.000 Din posojila
proti vknjižbi na prvo mesto — išče posestnik in trgovec. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »Točna vrnitev« 1601. (d)

Zakaj?

dobe inserenti pri »SLOVENCU« izredno veliko ponudb?

Zakaj?

so vsi inserenti zelo zadovoljni z uspehom oglaševanja v SLOVENCU?

Zakaj?

se trgovci in obrtniki ob vsaki priliki tako radi poslužujejo Slovenca za svojo reklamo?

Zato

ker je dnevnik »SLOVENE« razširjen po vsej Sloveniji;

Zato

ker ga redno in v velikim zanimanjem čita meščan in deželan;

Zato

ker se vsled tega oglaševanje v Slovencu bogato izplača vsakemu inserentu.

Razno

Otvoritev gostilne
»Mrak« na Rimski cesti bo v nedeljo 16. t. m. — Prvo vrstna vina in prvo vrstna topla in mrzla jedila na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča gostilničar. (r)

Prodamo

Ce avto svoj stari pruvajmo al motorja bi znebil se rad hrz kupcev v mnogo prižen Slovenec najmanjši inserat

V konkurzni prodaji

»Jugošport« (Rasberger) — ima še precej plošč ter delov za vse vrste gramofonov. Isti se od sedaj naprej prodajajo po izredno nizki ceni v trgovini J. Banjai, Miklošičeva cesta 20. (f)

Parni stroj

100 PS. polstabilni (lokomobila) ter 170 PS elektromotor (synchronizirani asynchronomotor) radi ukinite obrata poceni na prodaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Industrija 61«. (f)

Ženini, črne suknje
in obleke res poceni kupite pri PRESKERJU — Sv. Petra c 14 (f)

Drobilec

v dobrem stanju, za kameenje in mlin — ugodno naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1419. (f)

GREŠITE MNOGO
»ako ne čitate redno SLOVENC«

Kupimo

Omaro za knjige
dobro ohranjeno, kupim. Ponudbe sprejema iz prijaznosti uprava »Slovenca« v Mariboru pod značko »Omaro«. (k)

Sirile »Slovenca«

Razglas o licitaciji

Občina Kočevje mesto razpisuje za oddajo mestne gramozarnice v našem prvo ustno dražbo na dan 24. februarja 1935 ob 10 popoldne v pisarni občine Kočevje mesto.

Mestna gramoznica se bo oddala najbližjemu ponudniku za dobo petih let proti obojestranski trimesečni odpovedi.

Izključna cena je določena na 8000 Din letno, ravno toliko je položiti ob priliki licitacije varščine.

Pojasnila in pripomočki se dobijo proti plačilu odnosno povračilu napravni stroškov med uradnimi urami v pisarni občine Kočevje mesto.

Globoko užaloščeni naznanjamo žalostno vest, da je naša nepozabna žena, mama, stara mama, sestra, svakinja, gospa

Ana Reher roj. Predovnik

danes ob 7. uri, po daljši bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 64. letu starosti, za vedno zatisnila svoje trudne oči. Pogreb drage pokojnice bo v nedeljo, dne 17. februarja ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti na farno pokopališče v Gotovljah.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin.

Gotovlje, dne 15. februarja 1935.

Zalujoči mož, otroci in ostalo sorodstvo.

V IMENU DRUŽINE IN SORODNIKOV SPOROČAM ŽALOSTNO VEST, DA JE NAŠA LJUBLJENA MAMA

FRANJA KAPPUS PL. PICHLSTAIN ROJ. JALEN

UMRLA DNE 15. FEBRUARJA OB 11 DOPOLDNE PO TEŽKI IN DOLGI BOLEZNI — POGREB DRAGE MAME, KI JE DOŽIVELA LEPO STAROST 75 LET, BO V NEDELJO OB 11 DOPOLDNE V KAMNI GORICI

KAMNA GORICA, BREG PRI BOROVNICI, SKOPLJE, DNE 15. FEBRUARJA 1935

VLADIMIR KAPUS

PO KRATKI BOLEZNI NAS JE ZA VEDNO ZAPUSTIL NAŠ LJUBLJENI SOPROG, BRAT IN STRIC, GOSPOD

MARTIN JAVORNIK MESAR

DNE 15. FEBRUARJA 1935 OB POL 1. URI PONOČI, PREVIDEN S SVETOTAJSTVI, V 68. LETU STAROSTI POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V NEDELJO, DNE 17. FEBRUARJA OB POL 4 POPOLDNE IZ HIŠE ŽALOSTI GROSUPLJE 7 NA ODNOTNO POKOPALIŠČE

GROSUPLJE, DNE 15. FEBRUARJA 1935

GLOBOKO ZALUJOČA SPROGA ENY JAVORNIK Z VSEM OSTALIM SORODSTVOM

Björnstjerne Björnson:

16

Deklica s Prisoj

Ingrida je to po svoje razlagala.

»Da, pravijo, da so tam dekleta, ki hudo za njim pritiskajo,« je rekla.

Seneva je odprla usta, da bi nekaj rekla, pa je molčala, vzela pletilko in izmenjala.

»Thorbjörn bi bil tudi rad tam, to za gotovo vem,« je rekla Ingrida. Potem pa se je zavedela, kaj je bleknila in pogledala Senevo, ki je bila vsa rdeča v obraz in je pletla. Nato je Ingrida še enkrat preudarila ves pogovor, plosnila z rokama in se po resju kleče sp plazila k Senevi ter ji pogledala naravnost v oči. Seneva pa je kar pletla. Zato se je Ingrida veselo zasmejala in rekla:

»Poslušaj, vse te dni si mi nekaj prikrivala.«

»Kaj praviš?« je prašala Seneva in jo zmedeno pogledala.

»Nisi huda, ker Thorbjörn pleše,« je govorila Ingrida in se venomer smejala.

Ona ni odgovorila. Ingrida se je na vsa usta smejala, potem se je oklenila Seneve okoli vratu in ji zašepetala:

»Pač pa si huda, ker pleše z drugimi in ne s teboj.«

»Kakšne neumnosti klepetaš!« je rekla Seneva, se ji izvila in vstala. Tudi Ingrida je vstala in stopila na njo.

»Res je škoda, Seneva, da ne znaš plesati,« je rekla in se smejala. »Res, strašno škoda! Pridi, te bom takoj naučila.«

In prišla je Seneva okoli pasu.

»Kaj hočeš?« je vprašala ta.

»Naučila te bom plesati, da ne boš vedno žalostna, češ da z drugimi pleše.«

Sedaj se je še Seneva zasmejala, vsaj poskušala je.

»Ko bi naju kdo videl!« je menila.

»Bog te blagoslovi za ta odgovor, četudi je neumen,« je rekla Ingrida in že začela brenčati plesni napev ter Senevo vrtiti po njegovem taktu.

»Ne, ne! Saj ne gre!«

»Norica! Pravkar si rekla, da že dolgo nisi bila tako vesela, alo, dajva!«

»Ko bi le znala, kako...«

»Poskusi, boš že videla, kako gre.«

»Ti si pa res divja, Ingrida!«

»Tako je dejala mačka vrabeu, kateri je ni hotel počakati, da bi ga ujela. No, začniva!«

»Saj bi, ampak —«

»Misli si, da sem jaz Thorbjörn, ti pa tista ona, ki ne more gledati, da bi on z drugimi plesal.«

»Ampak —«

Ingrida je brundala napev.

»Ampak —« je ponavljala Seneva, in glej, že je plesala.

Bil je ples na poskok.*

Ingrida je široko korakala spredaj ter po moško vihtela roke; Seneva pa je s povešanimi očmi stopicala za njo. Ingrida je pela:

Lisica pod vitko brezo leži

— v gmajni.

Zajček čez gozdni obronek zleti

— na gmajno

* Značilni norveški narodni ples v štiričetrtinskem taktu.

in solnce je tam in solnce je tu, in sije in sveti in žge brez miru — na gmajno.

Lisica pod grmom se smehlja,

— na gmajni,

in zajček kot škratec vesel priskaklja

— na gmajno,

»Juhe! Kako lep je danes čas:

Kdo skoče višje dela ko jaz,

— čez gmajno?«

Lisica pretkano za brezo preži —

— na gmajni,

in zajček na vrat na nos k njej prileti —

— čez gmajno,

»Ti tu si? Usmili se me, o Bog!«

»Ej, dragi, kaj plešeš tukaj okrog —

— po gmajni?«

»No, ali ni bilo kar imenitno?« je prašala Ingrida ter vsa zasopla obstala.

Seneva se je zasmejala in rekla, da bi rajše kak valček.

»Pa naj bo, to se lahko zgodi,« je odgovorila Ingrida ter ji začela kazati, kako naj prestavlja noge.

»Zakaj valček je težak,« je rekla.

»O že pojde, da le pridem v takt,« je rekla Seneva in Ingrida je predlagala, da bi bilo treba poskusiti. Pa ste poskusili. Ingrida je zapela naprej in Seneva za njo — spčetka bolj brenčaje, potem pa vedno glasneje in glasneje. Naenkrat pa je Ingrida obstala, izpustila Senevo ter vsa iz sebe tlesnila z rokama.

»Saj znaš plesati valček!« je zaklicala.

»Molči, ne pripoveduj tega nikomur!« je dejala Seneva, prišla Ingrido okrog pasu in zaplesala z njo.

»Kje neki si se naučila?«

»Trala-lal« je pela Seneva in plesala.

Najbolj značilno je poročilo nekega japonskega uradnika, ki je na vprašanje, čemu se bijejo mandžukvanske in kitajske obmejne straže, takole odgovoril: Zato se bijejo, ker nimajo pravih zemljevidov. Mandžukvanski zemljevidi kažejo tako, kitajski pa drugače. Zemljevidi so vsega krivi. Odgovor je navidez presenetljiv, če pa človek dobro in prav premisli, japonski uradnik ni mogel bolje odgovoriti. Da napačni zemljevidi so krivi vseh vojsk, bojov in spopadov. Vsak narod ima svoje zemljevide, vsaka država ima svoje. Niso vsi risani na papir; mnogo meja sta začrtala pamet in srce. In ko bo enkrat ustvarjen enoten zemljevid, s katerim bodo vsi ljudje zadovoljni, bo napočila zlata doba trajnega miru. — Dotlej je pa še daleč, daleč.

V sovjetski Rusiji znaša povprečna plača 92 rubljev, kar je za takojšnje razmere malo. Plača se časoma zviša, a delavec od tega nima ničesar, ker se istočasno s povišanjem plače zviša v državnih pekarnah cena kruha.